

TERCHOVÁ

© J. V. V. '23

TERCHOVÁ

Terchovské hlaholské zore

DVOJMESAČNÍK VŠETKÝCH TERCHOVČANOV
ROČNÍK 34, 3/2023, CENA 1,50 €
WWW.TERCHOVA.SK, ISSN 1338-8827
VYDANÉ S FINANČNOU PODPOROU MINIMODEL EUROPA
ILUSTRÁCIA JOZEF VYDRNÁK

Daniela Krajčová

M.U.Z.I.K.A.

Dlhodobu panuje na Slovensku vnímanie, že kultúra sa deje automaticky, mimovoľne, respektíve ju organizujú kompetentné inštitúcie, a to stačí. Takéto a podobné uvažovanie je však z pohľadu budúcnosti našej vlasti choré a škodlivé zároveň. Registrujeme na Slovensku mnoho oblastí, kde doposiaľ neexistuje vôľa a záujem zapojiť do celkového kultúrneho a spoločenského diania tvorivosť, niečo investovať a oživiť príbeh so silným potenciálom pritiahnúť ľudí z domova i zo sveta. Dnes tomu zvykneme hovoriť kreatívny priemysel. Závěry mnohých odborných štúdií hovoria jednoznačne, že takzvaná kultúrna a kreatívna ekonomika má určujúci vplyv na viaceré životne dôležité funkcie regiónu. V naznačenej súvislosti platí, že na Slovensku treba konečne prestať chápať kultúru ako nejakú „nadvstavbu“ a márnivého požírača peňazí. Ide totiž o kľúčový faktor z pohľadu ekonomickej prosperity, sociálnej súdržnosti, životného štýlu ľudí, atraktívnosti pre domáci aj medzinárodný cestovný ruch, pocitu hrdosti a spolupatričnosti občanov k obci, mestu, kraju, štátu. Zároveň kultúra priťahuje vzdelanú pracovnú silu, ponúka možnosť tvorivej sebarealizácie, vzdelávania, osobnostného rastu, cestovania, medzinárodnej konfrontácie a výmeny...

Kultúrnosť národa a spoločnosti sa meria určitými znakmi, ktoré ju definujú. Ak sa na našu krajinu pozrieme kriticky, máme značné deficity v oblasti komplexného vnímania funkcie verejného priestoru a adekvátneho prístupu k nemu. Hoci vieme o veľkých rezervách, nemožno unisono tvrdiť, že Slováci nemajú vzťah ku kultúre odrážajúcej široké spektrum ľudských aktivít, činností a zámerov. Oprávnené možno konštatovať, že kultúra človeka hodnotovo aj duchovne povznáša, robí ho lepším, empatickejším alebo sa aspoň snaží jednotlivca i komunitu motivovať, inšpirovať k zmysluplným tvorivým činom. Slovensko možno – aj

keď to na prvé počutie neznie vierohodne – charakterizovať ako šťastne obdarenú krajinu. Žije v nej totiž množstvo vzácných ľudí, pre ktorých je kultúra, umenie, kreativita ešte stále doživotnou posvätnou kategóriou, respektíve najhlbším zmyslom vlastnej existencie.

Uvedené slová platia v plnej miere aj o Terchovej, ktorá čoskoro oslávi 60. jubileum vzniku Jánošíkových dní. Práve na ich príklade možno autenticky ilustrovať všetko, čo bolo doteraz napísané. Veľký medzinárodný folklórny festival sa vždy tešil diváckej priazni a vďačnému publiku servíruje reflexie tradičnej kultúry a umenia na terchovský spôsob. Zásluhou silného zázemia vyrastá generácia mladých talentovaných ľudí, ktorí sa chcú venovať hudbe a spevu profesionálne. Okrem kontinuity nemožno obísť ani dôležitý fakt, že Jánošíkove dni harmonicky dostávajú do folklórnych súvislostí aj rôzne historické, literárne, výtvarné, filmové, divadelné a iné témy. Naznačená syntéza prináša nielen výrazné programové a divácke obohatenie festivalu, ale i nové pohľady a interpretácie tradičnej kultúry a jej prejavov.

Kľúčovým slovom blížiacich sa Jánošíkových dní je akronym M.U.Z.I.K.A., odkazujúci na aktuálne 10. výročie zápisu prvku Terchovská muzika do Reprezentatívneho zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva ľudstva UNESCO. Srdečne vás, milí priatelia, pozývam v mene organizátorov osláviť tak festivalové šesťdesiatiny a 55. jubileum konského vozového sprievodu, ako i medzinárodné uznanie zdroja intenzívnej krásy autenticity. Tešíme sa na spoločné stretnutie, hodnotné programy, silné umelecké, emocionálne i človečenské zážitky.

Peter Cabadaj

UYDÁVA

Miestne kultúrne stredisko Terchová, ul. sv. Cyrila a Metoda č. 96, 013 06 Terchová

UČO VYDÁVATEĽA

00364886

ŠÉFREDAKTOR

Ján Miho ml.

REDAKCIA

Katarína Halapiová, Alena Cingelová, Mgr. art. Adriána Ondrušová

REDAKČNÁ RADA

Mgr. Peter Cabadaj, Rudolf Patrnciak, Ing. Marián Zajac, Ing. František Kadaš, František Mucha, Mgr. Renáta Opalková

JAZYKOVÁ ÚPRAVA

Mgr. Peter Cabadaj

TLAČ

Varínska tlačiareň, Varín

GRAFICKÁ ÚPRAVA

Mgr. art. Adriána Ondrušová

ADRESA REDAKCIE

MKS Terchová, tel. č. 041/5695 129, 0911 924 189, mks@terchova.sk
Obecný úrad Terchová, tel. č. 041/5695 138, terchova@terchova.sk

EVIDENČNÉ ČÍSLO

3548/09

ISSN 1338-8827

Vyšlo v júni 2023

VYDANÉ

S FINANČNOU

PODPOROU

MINIMODEL EUROPA

Obsah

2	ÚVODNÍK M.U.Z.I.K.A	16	DO VAŠEJ POZORNOSTI Devany z Terchovej	31	LÚTORIADKY Za Michalom Kováčom-Adamovom Zomrel Juraj Sarvaš
4	FARSKÉ LISTY Obnova kríža Štefanovej Prvé sväté prijímanie v našej farnosti Požehnanie motoriek a jazdcov	17	UDIALO SA Arzén & Rozsutec na jednom pódiu	32	REPORTÁŽ
5	SPOMIENKY	18	PRIŠLO NA NAŠU ADRESU Odborná prax vo Švajčiarsku v zimnej sezóne 2023/2024	34	ŠPORT Lukáš Cingel prestúpil do Komety Brno Martin Dendis sa stal reprezentačným trénerom
6	SERIÁL Kaplnky a kríže v Terchovskej krajine (LXI., LXII.) Jubileá	19	NAŠI VO SVETE Kanáre z Terchovej v svetovej špičke		Tabuľkový servis futbalovej sezóny 2022/2023
8	OBECNÝ ÚRAD INFORMUJE Uvítanie detí do života Zriadenie Denného centra	20	PLAGÁT CMD 2023		
9	UDIALO SA Deň matiek v CSS Terchová Druhá májová nedeľa tradične patrí naším mamám	22	PLAGÁT JD 2023	36	INFOSERVIS
10	ROZHOVOR Už aj v Terchovej premávajú vlaky...	24	OSOBNOSTI TERCHOVEJ (95.) Branislav Porubčanský		
12	REKLAMA	26	ZŠ S MŠ ADAMA FRANTIŠKA KOLLÁRA Zo života školy		
13	CYRILOMETODSKÉ DNI Tlačová správa	28	UDIALO SA SLÁVIK SLOVENSKA 2023 – okresné a krajské kolo v Žiline Klavírny koncert Úspešné speváčky z Terchovej 11. ročník Batôžkovej jazdy		
14	JÁNOŠÍKOVE DNI Tlačová správa	30	RECEPTY NA TENTO ČAS V televíznej kuchyni		

Myšlienka na tento čas

**ZAKAŽDÝM, KEĎ ŠOM
CHCEL PREKONAŤ
SAMÉHO SEBA, STÁL
PROTI MNE SÚPER, NA
KTORÉHO NEMÁM.**

Peter Gregor

**VÍNO MÁ FARBU NÁDEJE
VÍNO MÁ FARBU NÁDEJE,
PO ŇOM SA ČLOVEK ZASMEJE.
UTOPI NÍČOTU, CLIVOTU,
ZASPIEVA I TOTÚ, I TOTÚ...**

**ZAKREPČÍ, AJ KEĎ SA MU NECHCE,
A PROSTO SCHUTI SA ZACHECHCE.
NAD ĽUDSKÝM OSUDOM NA TEJTO ZEMI.
LEN PRE TO VÍNO NIEKEDY – ŽIŤ CHCE SA MI!**

**VÍNO MÁ FARBU NÁDEJE.
S CHLEBOM KAŽDODENNÝM MI PROSPEJE.
NA TEJTO ZEMI ZVLÁŠTNE OKRÚHLEJ,
POVIEM VÁM, ŽE PO VÍNE: JE MI HEJ!**

KAMIL MURÁŇ

KRESBA Milan Opalka
Noviny Terchová, 1990.

Obnova kríža v Štefanovej

Dňa 17. júna 2023 posvätil páter Pavol Hudák obnovený kríž v osade Štefanová. Posviacky sa zúčastnili obyvatelia Štefanovej, ktorí sa pričínili o obnovu vyrezávaného dreveného kríža a jeho okolia. K požehnaní a poďakovaniu za všetky dobrodenia pripojil páter Paľko aj výzvu, aby naše obety a snahy boli vždy na väčšiu česť a chválu Božiu.

-red-
FOTO Viera Ursíková

Prvé sväté prijímanie v našej farnosti

Slávnosť Prvého svätého prijímania sa v Diecéznej svätyni sv. Cyrila a Metoda konala v nedeľu 28. mája 2023. Vzácný dar Eucharistie prvýkrát prijalo 33 detí, z toho 20 chlapcov a 13 dievčat. Vďaka všetkým, ktorí sa akýmkoľvek spôsobom pričínili o dôstojný priebeh slávnosti. Nech ich dobrotivý Pán zahrnie hojnými milosťami a požehnaním.

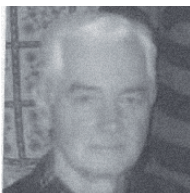
-red-
FOTO Mária Mareková

Požehnanie motoriek a jazdcov

Aj tento rok, presnejšie 23. mája 2023, sa pred Diecéznou svätynou sv. Cyrila a Metoda v Terchovej zhromaždili motorkári so svojimi strojmi, aby boli účastní požehnaní, ktoré ich na cestách bude sprevádzať a ochraňovať. Približne šesťdesiatku účastníkov privítal a požehnal páter Pavol Hudák, SVD, a vypravdil ich na cesty-necesty v mene Otca i Syna i Ducha Svätého.

-red-
FOTO Peter Hudák

POĎAKOVANIE

NA KRÍDLACH ANJELA
VZLIETOL SOM V DIAĽ, NECÍTIM
BOLEŠŤ, UŽ NECÍTIM ŽIAĽ.
NECÍTIM ŽIVOTA BOLESTNÉ
MUKY, TAM NIEKDE V DIAĽKE
MA OBJALI PÁNOVE RUKY.
A TRPKOSŤ OSUDU, TÁ MA
UŽ NEMUČÍ, JA NAŠIEL SOM
POKOJ V NEBESKOM NÁRUČÍ.

ÚPRIMNE ĎAKUJEME CELEJ
RODINE, PRÍBUZNÝM,
PRIATEĽOM A PÁTROVI
MARTINOVI CINGELOVI, SVD,
ZA PREJAVY SÚSTRASTI
A DÔSTOJNÚ ROZLÚČKU
S NAŠÍM DRAHÝM ZOSNULÝM
BRATOM, UJOM, STRÝKOM,
ŠVAGROM A KRSTNÝM OTCOM

GUSTÁVOM ONDRUŠOM

KTORÝ NÁS OPUSTIL 1. JÚNA
2023 VO VEKU 79 ROKOV

S LÁSKOU A ÚCTOU
SPOMÍNajú SESTRY
S RODINAMI, BRAT S RODINOU
A OSTATNÍ PRÍBUZNÍ

SPOMIENKA

OČI TVOJE UŽ NEZAISKRIA,
ÚSTA SA UŽ NEUSMEJÚ, RUKA
TVOJA UŽ NEPOHLADÍ...
TVOJE SRDCE VŠAK OSTALO
V NÁS, BUDE NÁS TEŠIŤ,
BUDE NÁS HRIAŤ, BUDE NÁM
ÚSMEVY ROZDÁVAŤ, I KEĎ
TY BUDEŠ V POKOJI SPAŤ.
OSUD JE OBČAS VEĽMI
KRUTÝ, NEVRÁTI, ČO RAZ VZAL.
ZOSTANÚ IBA SPOMIENKY
A V SRDCI VEĽKÝ ŽIAĽ...
DŇA 2. JÚLA 2023 SI
PRIPOMÍNAME SMUTNÉ UŽ
40. VÝROČIE, ČO NÁS NAVŽDY
OPUSTIL MILOVANÝ MANŽEL,
OCKO, STARÝ A PRASTARÝ OTEC

JÁN ŠVEC Z TERCHOVEJ

VŠETCI, ČO STE HO POZNALI,
VENUJTE MU TICHU
SPOMIENKU A MODLITBU.

S LÁSKOU SPOMÍNajú
MANŽELKA KAROLÍNA, DCÉRY
BOŽKA, ALENKA, ANNA A VIERKA
S RODINAMI, SYN JURAJ
S RODINOU, AKO I VŠETKY
VNÚČATÁ, PRAVNÚČATÁ
A OSTATNÁ RODINA

SPOMIENKA

ODIŠIEL SI PREČ,
NÁS TO TERAZ BOLÍ,
OPUSTIL SI TENTO SVET
AJ PROTI SVOJEJ VŮLI.

NEÚPLNÁ CESTA,
PRERUŠENÁ PÚŤ,
BOL SI TU LEN VEĽMI KRÁTKO,
BY ŤA STIHLA SMRŤ.

BOH MÁ PRÁVO ROZHODNÚŤ,
TU VŠAK ZDÁ SA PRISKORO,
TVOJ ČAS EŠTE NEMAL PRÍŠŤ,
VIAC MAL SI ZHLIADNUŤ
OBZOROV.

NIEČIE RUKY ZOSTALI PRÁZDNE,
NIEČIE SRDCA
PÝTAJÚ SA PREČO,
EŠTE CHVÍLU MAL SI ZOSTAŤ,
UZRIEŤ ĎALŠIE LETO.

KEĎ UŽ SA TAK STALO,
KEĎ SI ZOSTAL V ZEMI,
NEVYPRCHÁŠ Z MYSLÍ TÝCH,
PRE KTORÝCH SI BOL VŠETKÝM.

DŇA 7. JÚLA 2023 SI
PRIPOMENIEME SMUTNE
A BOLESTNÉ 32. VÝROČIE
OD TRAGICKEJ SMRTI
NÁŠHO DRAHÉHO

SPOMIENKA

DŇA 24. JÚNA 2023 SME SI
PRIPOMENULI JEDEN ROK OD
ÚMRTIA NAŠEJ DRAHEJ MAMY,
STAREJ A PRASTAREJ MAMY

ĽUDMILY KRIŠTOFOVEJ

DŇA 18. JÚNA 2023 TO UŽ
BOLO PÄŤ ROKOV, ČO NÁS
NAVŽDY OPUSTIL OTEC,
STARÝ A PRASTARÝ OTEC

VIKTOR KRIŠTOF

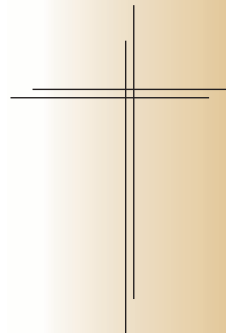
S LÁSKOU A ÚCTOU
NA NICH SPOMÍNajú
DCÉRY S RODINAMI

ĎAKUJEME TIEŽ VŠETKÝM
PRÍBUZNÝM A ZNÁMÝM
ZA TICHÚ MODLITBU
A SPOMIENKU, KTORÚ
STE IM VENOVALI

VLADKA BALÁŽA Z TERCHOVEJ

VŠETCI, ČO STE HO
POZNALI, VENUJTE MU
TICHU SPOMIENKU.

S LÁSKOU A ÚCTOU SPOMÍNajú
MANŽELKA BOŽKA, DCÉRA
LENKA S VNÚČIKOM MAŤKOM,
DCÉRA ANEŽKA S PRIATEĽOM
A OSTATNÁ SMÚTIACA RODINA

Kaplnky a kríže v Terchovskej krajine (LXI., LXII.)

Kaplnky, kríže – Božie muky, sochy svätých či zvonice sú hojne rozosiate po celom terchovskom chotári. Popri cestách, v osadách, na kopcoch, pri domoch... Dodávajú miestam, na ktorých sa nachádzajú, ďalší rozmer. Ten človek pochopí, až keď sa na tom mieste zastaví, porozhliada a pomodlí. Tak ako zbožný terchovský umelec, ktorý v priebehu storočí roztrúsil svoje kamenné, drevené i železné artefakty po Terchovskej krajine, aby vydal svedectvo o dobe, v ktorej žil, a zanechal posolstvo pre súčasnosť. Preto sme sa rozhodli na stránkach obecných novín mapovať a približovať tieto zaujímavé miesta ako príspevok k lepšej orientácii a poznaniu našej – terchovskej histórie.

V tomto čísle si bližšie predstavíme drevený kríž v osade Tlacháčovia a Stĺp Milénia na vrchu Oravcove.

Drevený kríž v osade Tlacháčovia

Uvedená osada je jedna z najvyššie položených a najodľahlejších terchovských usadlostí, do ktorej je veľmi ťažký a náročný prístup – či už pešo, alebo autom po nespevnenej lesnej ceste zo Šípkovej. Leží v sedle medzi Pupovom a Kykulou na konci doliny Struháreň, hraničí so zázrivským chotárom a osadou Flajsovia. U Tlacháčov trvalo žije len jeden obyvateľ, čoskoro 60-ročný Ladislav (Vlado) Tlacháč, ale do osady pomerne často chodia rodáci z tejto lokality a ich rodinní príslušníci. Na lúkach blízko osady sa pasú ovce, kravy, je tu aj veľký včelín.

V tejto osade, na hranici chotárov, stojí originálny drevený kríž, o ktorom nám viac povedal jeho zhotoviteľ Milan Tlacháč, žijúci vo Varíne-Koňhore: „Križ sme spolu s bratmi Mírom a Martinom postavili minulý rok (2022)

Milan Tlacháč

na pamiatku obyvateľov a rodákov z tejto osady. Náš otec Martin, ktorý zomrel v roku 2010, bol rodák odtiaľto, my tu často chodíme. Mama Helenka zas pochádza z neďalekej osady Rogoňovia. Ja som stolár a korpus Krista som začal vyrezávať 17. februára 2022 počas korony. Je z deviatich častí lipového dreva, samotné telo má približne meter a pol. Kríž je vysoký štyri metre a na vrchole je sedlová strieška. Pod sochou Krista sa na zvislom ramene ešte nachádza kaplnka Panny Márie. Blízke upravené okolie je oplotené plôtikom v tvare štvorca. Po zhotovení sme chceli, aby bolo celé dielo aj posvätené, a som rád, že v nedeľu 4. júna 2023, na sviatok Najsvätejšej Trojice, sa tak stalo.“

Slová Milana Tlacháča môžem potvrdiť. V spomenutý dátum bolo krásne, už letné počasie a na svätej omši a následnej posviacke sa zišlo približne 140 ľudí. Iste aj vďaka tomu, že páter Pavol Hudák, SVD, ktorý kríž posvätil, pozval veriacich cez farské oznamy na akciu terchovských farníkov s názvom „Vyvetroň“... Po svätej omši a posvätení sa prítomní rodáci i ostatní výletníci ešte hodnú chvíľu zhovárali pri nachystanom občerstvení a kochali sa z krásnych výhľadov na Kysuckú vrchovinu a Oravskú Maguru. Zaujímavosťou bolo, že na túto udalosť prišiel aj 88-ročný Štefan Repán, rodák od Tlacháčov, ktorý žije v Novom Jičíne.

Pri ceste späť, keď sme sa rozchádzali, mi Milan Tlacháč ukázal v opravenej rodičovskej drevenici ešte do lipového dreva vyrezávané sošky Panny Márie a obrazy s motívom Poslednej večere. Musím povedať, že Milan nie je len majster stolár, ale i šikovný a zručný ľudový rezbár.

Stĺp Milénia na vrchu Oravcove

Kamenná dominanta, týčiaca sa na uvedenom kopci nad Terchovou, je na svojom mieste presne dvadsať rokov. Začiatkom nového tisícročia, presnejšie v roku 2003, nahradil Stĺp Milénia dovtedy drevený dvojkríž zastrešený šindľovou sedlovou strechou. Tento duchovný priestor požehnal v pamätnom roku 1990, počas prvého ročníka Cyrilometodských dní, spreď dnes už Diecéznej svätyne sv. Cyrila a Metoda Ján Chryzostom kardinál Korec. Následne sa každoročne, vždy začiatkom júla, na tomto mieste konajú slávnostné sv. omše ku cti svätých solúnskych bratov a apoštolov Slovanov.

Architektonicky myšlienku kamenného Stĺpa Milénia spracoval a originálne dielo zrealizoval akademický sochár Milan Opalka, ktorý nám o zrode a realizácii unikátnej sakrálnej stavby povedal viac: „Myšlienky, ako by mal vyzeráť tento pútnický vrch, dozrievali v debatách s pátrom Šabom a následne s jeho nasledovníkmi postupne. Predstavy boli také, že raz by na vrch Oravcove mala viesť Krížová cesta. V roku 2003 ešte nebola, ale dozrel čas, aby sme nejakú začali. Vyzerá to tak, že sme začali od konca, lebo samotný stĺp tvorí dvakrát sedem na seba uložených kamenných kvádrov, čo je dokopy štrnásť – toľko je aj zastavení na Krížovej ceste. A keďže nosnou myšlienkou je cyrilo-metodské poslanstvo, v kompozícii môžeme vidieť dve postavy a symbol otvorenej knihy. Štrbinu vertikálnej osi stĺpa v hornej časti horizontálne pretínajú dve ramená zo skla. Spodné červené, ktoré je bližšie k zemi, symbolizuje ľudské utrpenie, mozole, krv... Vrchné modré je bližšie k nebu a človeka zas povyšuje do duchovnej dimenzie. Keďže to je priestor aj pre liturgické slávenia, z ostatných kvádrov sme vytvorili obetný oltár, sedesy a ambónu“ – pútavo približoval svoje myšlienkové pochody Milan Opalka.

Terchovský pieskovec a práca s ním je však ťažký oriešok, čo potvrdil Milan v nasledujúcich slovách: „Mal som rešpekt pred touto úlohou a nejednu bezsenú noc, ako ťažké bloky ukotviť. Celková výška je približne 7,5 metra, čiže aj statika musí byť zaručená. Tento technický problém mi pomohol vyriešiť jeden odborník z VŠDS Žilina, myslím, že sa volal pán Slašťan, ktorý mal skúsenosti s tmelením múrov držiacych vody Liptovskej Mary. Tam vtedy začali používať technickú novinku zvanú polyuretánový tmel, ktorú sme využili aj pri našej práci s kamennými blokmi – navyše ešte prepojenými roxormi

FOTO František Mucha

v navrátených dierach do kameňa. Musím sa poďakovať za výbornú spoluprácu mnohým ľuďom, farskému aj obecnému úradu, že sa toto náročné dielo podarilo zdarne dokončiť,“ s úľavou v reči uviedol majster sochár.

Na záver našej debaty si ešte Milan Opalka spomenul na jednu milú príhodu s vtedajším správcom terchovskej farnosti pátrom Dušanom Šimalom, SVD: „Miléniový stĺp bol dokončený, ale ešte bolo okolo neho lešenie. Ja som mal na samom vrchu stĺpa niekedy aj strach, keď som sa z neho pozrel dole na Terchovú. Prišiel však páter Dušan, vieme, že to bol športovec z Oravy, a ako kamzík vyliezol hore na samý vrch. Jednou nohou sa postavil na jeden stĺp, druhou na druhý a zaspieval si odtiaľ pesničku. Veru som trpol...“, dokončil svoje pútavé rozprávanie Milan Opalka.

Pripomenieme ešte, že toto sakrálne dielo na vrchu Oravcove postavené z kamenných kvádrov, ktoré dlhé roky slúžili ako piliere cestných a železničných mostov ponad rieku Váh v Žiline, posvätil v spomínanom roku 2003 páter Jozef Šabo počas 14. ročníka Cyrilometodských dní v Terchovej.

TEXT a FOTO Marián Zajac

p. Dušan Šimala, SVD

Vdp. Miroslav Lysičan

Jubileá

V týchto dňoch si pripomína náš rodák vdp. Miroslav Lysičan 35. výročie kňazstva. K jubileu mu blahoželáme a vyprosujeme Božie požehnanie, dary Ducha Svätého a ochranu Panny Márie.

Zároveň srdečne blahoželáme k 25. výročiu kňazskej vysviacky aj pátrovi Dušanovi Šimalovi, SVD, ktorý pôsobil v našej farnosti ako kaplán a neskôr ako správca farnosti.

Nech Trojjediný Boh riadi s prevádzka vaše kroky v pastierskom poslaní.

Vďační terchovskí farníci.

FOTOARCHÍV MKS

Uvítanie detí do života

Na slávnostné uvítanie detí do života, ktoré sa konalo pri príležitosti Dňa matiek 14. mája 2023, bolo pozvaných 34 novorodencov (detičky narodené od apríla 2022 do apríla 2023). Podujatie pripravila Sociálna komisia pri obecnom úrade v spolupráci s vedením obce a Miestnym kultúrnym strediskom v Terchovej. V kultúrnom programe účinkovali žiaci zo ZŠ s MŠ A. F. Kollára Terchová.

-ocú-

FOTO František Mucha

Terchovský detský spevokol s pedagogičkou Zuzanou Patrňákovou, matrikárkou Ivetou Hanuliakovou a členkami sociálnej komisie Erikou Zatlukalovou a Marcelou Martinusikovou

Zriadenie Denného centra

Dňa 12. mája 2023 Obec Terchová slávnostne otvorila novovybudované Denné centrum. Budú sa v ňom poskytovať sociálne služby v zmysle Zákona o sociálnych službách č. 448/2008 Z. z. Konkrétne pôjde o sociálne poradenstvo a zabezpečovanie záujmovej činnosti.

Pokiaľ ide o sociálne poradenstvo, budeme poskytovať informácie o existujúcich predpisoch, nariadeniach, obmedzeniach, ako i informácie o dostupných formách pomoci. V priestoroch Denného centra chceme obyvateľom zabezpečiť uspokojovanie záľub a záujmov, ich seberealizáciu, rozvoj zručností a tvorivosti. Rozvíjaním sociálnych zručností, s dôrazom na prehlbovanie sebestačnosti, sa chceme pokúsiť u prijímateľov tejto sociálnej služby znížiť mieru odkázanosti.

Naším cieľom je ponúknuť členom miestnej komunity priestor na kultúrno-spoločenský život, nadväzovanie kontaktov, ako i na aktívne trávenie času pri činnostiach, ktoré ich tešia a zaujímajú. Veríme, že sociálne služby poskytované v Dennom centre prispievajú k zvýšeniu celkovej kvality života v našej obci.

Mgr. Jana Hanuliaková
FOTO František Mucha

Príhovory a požehnanie pred Denným centrom

Slávnostné prestrihnutie pásky

Deň matiek v CSS Terchová

Dňa 12. mája 2023 si v Centre sociálnych služieb Terchová uctili pekným programom naše mamy, starké či babky. Na tomto milom podujatí účinkovali recitátori, speváci, klaviristi, heligonkári zo ZŠ s MŠ A. F. Kollára Terchová a Terchovský detský spevokol, ktorých pripravili pani učiteľky Katarína Peknušová, Zuzana Patrnčiaková, Anna Dávidíková, Alexandra Ondrušová, Jaroslava Jelinkova a Andrej Dostál.

-red-
FOTOARCHÍV CSS Terchová

Druhá májová nedela tradične patrí našim mamám

Vánok májovej radosti zavial na koncert, ktorý sa konal 14. 5. v Kostole sv. Cyrila a Metoda. Zorganizovala ho Základná škola A. F. Kollára spolu s Farským úradom Terchová. Išlo o silný zážitok. Dôkazom toho bol úsmev na perách a teplo pri srdci všetkých zúčastnených.

Program koncertu bol pestrý. V úvode bravúrne zapôbil osemdesiatčlenný Terchovský detský spevokol. Potom nasledovali skladby a piesne, ktoré so svojimi žiakmi pripravili pedagógovia dvoch miestnych umeleckých škôl. Zazneli pekné spevy, jedno organové a klavírne vystúpenie žiakov ZUŠ L. Árvaya Žilina, predstavil sa sláčikový orchester, gitarové duo, kolektívna heligónka a odzneli spevácke čísla žiakov SZUŠ Akadémia muzika. Slávnosť umocnila recitácia a príhovor Jozefa Dávidíka – starostu obce.

Matka-žena, jemnosť a nežnosť, vďaka ti za všetko!

Anna Dávidíková
FOTO František Mucha

Farský úrad Terchová
v spolupráci so ZŠ s MŠ A.F. Kollára Terchová,
SZUŠ Akadémia muzika a ZUŠ L. Árvaya Žilina
Vás pozývajú na

KONCERT

pri príležitosti

DŇA MATIEK

14. mája 2023 o 15,00 hod.

v Kostole sv. Cyrila
a Metoda v Terchovej

Už aj v Terchovej premávajú vlaky...

Nevieme presne, či v minulosti, keď bol rozmach budovania železničných tratí na Slovensku, plánoval niekto tento druh dopravy zaviesť aj do Terchovej. Podľa ľudí, ktorí všetko vedia, vraj tento zámer stroskotal na nechote jedného gazdu z Belej (iní hovoria, že z Kamencov) otvárať a zatvárať vráta na svojom humne, cez ktoré mal vlak prechádzať... Či už bolo tak, alebo onak, pravdou je, že v súčasnosti vlaky v Jánošíkovom kraji premávajú. Hoci sa s nimi nikde neodveziete, rozhodne si popasiete oči a iné zmysly, ktoré sa postarajú o nevšedný zážitok. O príbehu vzniku modelového koľajiska v Terchovej sme sa rozprávali s autorom a železničným modelárom Petrom Kicošom.

TERCHOVÁ: Kde, kedy a prečo skrsla myšlienka postaviť v Terchovej modelové koľajisko Minimodel Europa?

Peter Kicoš: Už od mlada som sa venoval železničnému modelárstvu a vždy som chcel veľké modelové koľajisko. Ako malému chlapcovi mi otec postavil koncom sedemdesiatych rokov koľajisko v tvare osmičky, kde malá lokomotíva chodila stále dookola. To bol začiatok môjho železničného modelárstva, ktoré ma sprevádza doteraz. Neskôr som si už dokázal postaviť na ploche 2 x 1 meter menšie modelové koľajisko, ktoré obsahovalo aj jednu železničnú stanicu. Prišla revolúcia, čas môjho dospievania, skvelé deväťdesiate roky, veľa cestovania, práca v Nemecku, povinná základná vojenská služba – a modelová železnica išla bokom. Až po roku 2000 som si spomenul, že aj ja mám nejakú modelovú železnicu, ktorá bola už poskladaná v škatuliach. Prestávaním sa do môjho prvého bytu v Žiline som si doniesol všetky škatule k sebe domov, sem tam som si to vybalil a len tak sa s tým hral. Celosvetovo prelomový v konštrukčnom vývoji modelovej železnice bol rok 2000. Výrobcovia začali postupne prechádzať na digitálne prvky, kde modelovú lokomotívu riadi počítač. S postupným vývojom počítačových programov a digitalizácie modelovej železnice bolo možné postaviť akékoľvek veľké modelové koľajisko s pomerne veľmi obsiahlou prevádzkou vlakových súprav, a priblížiť sa tak reálnej prevádzke ako na skutočnej železnici. V roku 2003 som sa rozhodol predať svoju starú zbierku, čo nebol problém, a začal sa sústreďiť iba na moderné digitálne prevedenie modelovej železnice.

TERCHOVÁ: Ako dlho ste realizovali tento zámer a mohli by ste predstaviť jeho technické parametre?

Peter Kicoš: Trinásť rokov som sa intenzívne zaujímal cez internet, diskusné fóra, odborné časopisy, výstavy a rôzne stretnutia o všetky novinky vo vývoji modernej digitálnej modelovej železnice. V roku 2016 som sa

definitívne rozhodol, že informácií už mám dost, po odbornej stránke som vedel, čo chcem, a tak už len ostávalo nájsť vhodný priestor. V lete 2016 som ho začal hľadať. Musel mať otvorenú voľnú plochu a vyhovovať mojim predstavám. Po niekoľkých týždňoch som natrafil na ponuku Coop Jednota v Terchovej, časť Panská Lúka. Po spoločných stretnutiach a rokovaní som ku dňu 1. 11. 2016 prebral pomerne schátraný priestor hornej časti budovy, ktorý už niekoľko rokov nebol nikým využívaný. Na prízemí ostali potraviny a my sme sa pustili do generálnej prerábky horného poschodia, ktorá trvala zhruba sedem mesiacov. Postupne sme vymenili úplne všetko a miestnosť ostala ako nová. S novou elektrikou, vodou, sanitou, podlahou, osvetlením a oknami začal byť priestor pripravený na stavbu modelového koľajiska. V lete 2017 sme začali s jeho výstavbou, ktorá intenzívne trvala do leta 2022. Oficiálne otvorenie pre verejnosť bolo 1. 2. 2023. Modelové koľajisko je postavené na ploche 53 metrov štvorcových, má necelých 500 metrov koľají, obsahuje 160 modelových stavieb domov a budov, je v ňom osadených 13 tisíc ihličnatých stromov. Momentálne nám v celom koľajisku jazdí 20 lokomotív, ktoré ťahajú mierne viac ako 160 vagonov.

TERCHOVÁ: Iste ste počas stavania modelového koľajiska zažili mnoho zaujímavých situácií. Mohli by ste niektoré spomenúť?

Peter Kicoš: Modelové koľajisko sa skladá z dvoch častí – Slovenskej a Českej strany. Obsahuje 7 staníc a zastávkov. Slovenská strana je pomenovaná po miestnych častiach Terchovej. Už s prvými fotografiami sme zažili niekoľko humorných vecí, keď sa, napríklad, podľa fotografie jedna pani z Vrútok pýtala, či má vo Varíne prestúpiť na vlak do časti Panská Lúka. Nevedela pochopiť, že to je iba fikcia. Alebo jedno dievčatko počas prehliadky skonštatovalo, že keď príde domov, povie ockovi, aby jej také koľajisko postavil. No vzápätí dodala, že ocko jej ho nepostaví, lebo po robote chodí vždy do krčmy...

TERCHOVÁ: Minimodel Europa pozýva návštevníkov a záujemcov do svojich priestorov už takmer pol roka. Ako hodnotíte rozbeh tejto originálnej atrakcie počas prvých mesiacov?

Peter Kicoš: Zatiaľ to nevieme porovnať so žiadnym rokom, lebo pre verejnosť máme otvorené prvý rok. Ohlasy sú výborné a za každého návštevníka sme vďační. Všimli sme si ale, že odkedy je cesta od Krasňan po Terčovú v rekonštrukcii a riadená semaformi, od mája nám víkendová návštevnosť klesla.

TERCHOVÁ: Zaujímá nás spätná väzba od ľudí, ktorí vás navštívia. Určite nechýbajú veselé a možno i poučné inšpirácie...

Peter Kicoš: Čo nás prekvapuje, je záujem ľudí z celého Slovenska, ktorí prídu do Terchovej iba kvôli nám na jednodňovú návštevu. Ostanú už na obed v niektorej z reštaurácií, poniektorí idú ešte aj na nejakú malú túru – väčšinou si pozrú sochu Jánošíka alebo absolvujú vyhlídku. Taktiež začínajú kvôli nám chodiť do Terchovej nadšenci modelovej železnice, ale i odborná verejnosť, skutoční železničiar, školy, škôlky z celého Slovenska, rôzne televízne médiá a rádiá...

Rovnako zaznamenávame už aj návštevy z celého sveta, napríklad z Nemecka, Rakúska, Anglicka, USA, Čiech, Poľska a Maďarska. Jednu exotickú návštevu sme mali zo Sýrie. Dotyčný pán pracoval vo firme v Londýne, ktorá vyrába malé digitálne čipy pre modelové lokomotívy. Chcel to vidieť naživo v koľajisku. Veľkú návštevnosť nám robia zamestnanci firmy Siemens Slovakia, nakoľko aj oni pracujú na digitalizácii, ale skutočných železníc – a rovnako čelia výzvam dnešnej počítačovej doby.

TERCHOVÁ: Aké sú vaše plány s modelovým koľajiskom do budúcnosti?

Peter Kicoš: Postupne chceme pridať ešte 5 vlakových súprav tak, aby naraz chodilo v koľajisku 25 vlakových súprav. Snažíme sa doladovať riadenie cez počítač, pracujeme ešte na dorábaní detailov krajiny a postupne chceme spríjemniť parkovanie pre návštevníkov.

**Za rozhovor poďakoval Marián Zajac
FOTOARCHÍV MINIMODEL EUROPA**

NOVÁ ATRAKCIA V TERCHOVEJ MODELOVÉ KOĽAJSKO

Minimodel Europa[®]

mierka 1:87 – veľkosť H0 – na ploche 53 m²

 160 budov a domov 13 000 stromov 120 výhybiiek

 480 m koľají 25 lokomotív 170 vagónov

 6 rokov práce 123 kusov svetelnej signalizácie

NASKENUJTE SI
TRASU K NÁM

www.minimodeleuropa.sk

AKO SA K NÁM DOSTANETE

Nájdete nás v Terchovej,
časť Panská Lúka 931, smer Šípková
1. poschodie, nad predajňou potravín COOP Jednota

SLEDUJTE NÁS

minimodeleuropa

Tlačová správa

Chystaný 61. ročník Medzinárodného folklórneho festivalu Jánošíkove dni v Terchovej sa uskutoční v dňoch 2. až 6. augusta 2023. Hlavným organizátorom podujatia je Obec Terchová, spoluorganizátormi Žilinský samosprávny kraj, Krajské kultúrne stredisko v Žiline a Mesto Žilina. Z verejných zdrojov ho podporil Fond na podporu umenia. Tento populárny a divácky vyhľadávaný festival má už tridsaťdva rokov medzinárodný charakter, pričom za ten čas sa na ňom predstavilo niekoľko tisíc účinkujúcich z vyše 30 krajín sveta. Ako jedna z mála veľkých kultúrnych akcií na Slovensku sa Jánošíkove dni konali aj počas dvoch rokov trvajúcej covidovej pandémie.

Kľúčovým slovom festivalu je v tomto roku akronym **M.U.Z.I.K.A.** (Medzinárodne Uznanie Zdroja Intenzívnej Krásy Autenticity), odkazujúci na 10. jubileum zápisu prvku Terchovská muzika do Reprezentatívneho zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva ľudstva UNESCO. Jánošíkove dni, ktoré slávia 60. výročie založenia, budú trvať päť dní. Organizátori pripravili mimoriadne bohatý, atraktívny program, ktorý sa začne v stredu 2. augusta večer v rodnej osade Juraja Jánošíka. Popri hudbe, speve a premietaní nebude u Jánošov chýbať ani draženie repliky Jánošíkovho opasku, ohňová šou či zbojnícka vatra.

Nasledujúce štyri dni budú popri dominantných folklórnych programoch vyplnené výstavami (Ignác Bizmayer, Tibor Mahút, Jánošíkove dni na plagátoci, Spomienka na fašiangy, Terchovská muzika), prezentáciami ľudových remesiel, tvorivými dielňami, školou tanca, tanečno-hudobnou šou, koncertmi world music, premietaním filmov, nočným hraním a inými sprievodnými akciami.

Dlhodobu stabilnú miesto majú v rámci festivalovej dramaturgie samostatné detské programové bloky a program seniorských telies z celého Slovenska. Neodmysliteľnou zložkou záverečného dňa býva divácky atraktívny **konský vozový sprievod** – s hrdými krojovanými furmanmi a hrájúcimi muzikantmi vo vozoch. Ako je všeobecne známe, ide o erbové podujatie Jánošíkových dní, ktoré 6. augusta oslávi päťdesiate piate výročie vzniku. Veľkú pozornosť púta tiež nedeľná svätá omša za nositeľov ľudových tradícií (za aktívnej účasti krojovaných muzikantov a spevákov z domova i zo sveta).

V **piatkovom medzinárodnom galaprograme** v amfiteátri Nad bôrami (4. august, 20.30 h) vystúpia účinkujúci z Terchovej, Slovenska, Lotyšska a Rumunska. Nezabudnuteľné zážitky a iskrovú atmosféru tradične sľubuje **terchovský galavečer**, ktorý sa tento rok uskutoční v sobotu (5. august, 20.30 h). Folklórny výkvet Jánošíkovho kraja opätovne v celej kráse a majestátnosti oslávi terchovskú muziku, zapísanú už desať rokov v Reprezentatívnom zozname nehmotného kultúrneho dedičstva ľudstva UNESCO. Záverečné „slovo“ bude, samozrejme, opätovne patriť monumentálnemu Terchovskému symfonickému orchestru a zboru.

61. ročník Jánošíkových dní vyvrcholí v nedeľu 6. augusta originálnym **predstavovaním furmanov a muzík** (areál pod Jánošíkovou sochou, 12.30 h), respektíve záverečným galaprogramom v Relaxačno-informačnom centre Terchovec (14.30 h) – pod záštitou predsedníčky Žilinského samosprávneho kraja Eriky Jurinovej.

INFOSERVIS

Počas 61. ročníka Medzinárodného folklórneho festivalu Jánošíkove dni v Terchovej sa na desiatich pódiumoch (amfiteáter Nad bôrami, areál pod sochou Juraja Jánošíka, Relaxačno-informačné centrum Terchovec, Kultúrny dom A. Hlinku, Terchovská galéria umenia,

osada Jánošovia, areál pred obecným úradom, Diecézna svätyňa svätých Cyrila a Metoda v Terchovej, Krajské kultúrne stredisko – Makovického dom, Mariánske námestie v Žiline) predstaví v rámci 36 programových blokov takmer 1 650 účinkujúcich zo 6 krajín (Slovensko, Česko, Lotyšsko, Maďarsko, Poľsko, Rumunsko).

Organizátori prosia divákov, ktorí prídu na programy do amfiteátra Nad bôrami, aby za daždivého počasia nepoužívali dáždňiky, ale pršíplášte. V prípade krajne nepriaznivých poveternostných podmienok budú exteriérové programy presunuté do Relaxačno-informačného centra Terchovec.

Vstupenky

Osada Jánošovia (streda 2. 8., 20.00 h): 10 eur
Relaxačno-informačné centrum Terchovec (štvrtok, 3. 8., 17.30 h): 10 eur
Amfiteáter Nad bôrami (štvrtok 3. 8., večer): 15 eur, „Z“ 10,5 eur (prvých tisíc vstupov – postupne zvyšovanie ceny bez obmedzenia predaju až do 25 eur, „Z“ 17,5 eur)
RIC Terchovec (piatok 4. 8., 15.30 – 19.00 h): 10 eur
Amfiteáter (piatok 4. 8., 20.30 h – medzinárodný galaprogram): 20 eur, „Z“ 15 eur
RIC Terchovec (sobota 5. 8., 13.00 – 19.30 h): 10 eur
Amfiteáter (sobota 5. 8., 20.30 h – terchovský galaprogram): 20 eur, „Z“ 15 eur
RIC Terchovec (nedeľa, 6. 8., 14.30 h – záverečný galaprogram): 10 eur
Permanenka (platí len na programy v amfiteátri 4. a 5. 8.): 35 eur, „Z“ 30 eur
Vstup zdarma: amfiteáter – deti do 140 cm
Zlavnený lístok „Z“: na program 3. 8. sa vzťahuje na ZŤP s preukazom (vozičkář so sprievodom)
Zlavnený lístok „Z“: na programy 4. – 6. 8. sa vzťahuje na dôchodcov (ročník narodenia 1960 a starší) a ZŤP s preukazom (vozičkář so sprievodom)
Voľný vstup: do RIC Terchovej na programy Noc pri muzike (4. 8.) a Noc s terchovskou muzikou (5. 8.) majú voľný vstup osoby s platnou vstupenkou na ktorýkoľvek program z ktoréhokoľvek festivalového dňa + držiteľia permanentiek
Voľný vstup: na programy pod sochou Juraja Jánošíka, v Kultúrnom dome Andreja Hlinku, Terchovskej galérii umenia a RIC Terchovec (výstavy)
Spôsob predaja vstupeniek
predaj cez www.predpredaj.sk
predaj na mieste zabezpečený personálom

Ubytovanie

Pre menej náročných návštevníkov bude pod sochou Juraja Jánošíka vytvorený priestor na stanovanie.

Doprava

Počas Jánošíkových dní, presnejšie od 4. do 6. augusta 2023, bude na ceste č. II/583 v obci Terchová:
– od piatka 4. 8. 16.00 h do nedele 6. 8. 18.00 h
Určené prenosné dopravné značenie obmedzujúce tranzit cez obec
Obmedzenie dopravy nebude platiť pre účastníkov festivalu, linkové autobusy SAD, vozidlá zásobovania a vozidlá s právom prednostnej jazdy. Tranzitujúci vodiči majú možnosť obchádzať Terchovej odklonom dopravy, ktorý bude vyznačený dopravnými značkami. Na parkovanie vozidiel

účastníkov festivalu budú vyčlenené záchytné parkoviská, krajnice miestnych komunikácií v obci a označené verejné priestranstvá. Plynulosť dopravy bude na exponovaných miestach v obci zabezpečená aj prostredníctvom regulovania dopravy organizátormi podujatia v spolupráci s Policajným zborom SR.

Kontakty

Informácie o programe

tel. 041 569 51 29, 0911 924 189, 0903

454 233, mks@terchova.sk

Technicko-organizačné zabezpečenie

tel. 0903 528 113

Obecný úrad Terchová

tel. 041 569 51 38, terchova@terchova.sk

Miestne kultúrne stredisko

tel. 0911 924 189, 041 569 51 29, mks@terchova.sk

Štátna polícia

tel. 158

Lekárska pohotovostná služba

tel. 155

www.janosikovedni.sk

www.terchova.sk

www.facebook.com/JanosikoveDni

Peter Cabadaj

šéfdramaturg Jánošíkových dní

Devany z Terchovej

„V bielej nežnosti odetá
a z bosých nôh jej rosa odlieta.
A zvoní krásnou čistotou.“

Devana – vládkyňa nebeského svetla – býva v slovanskej mytológii znázorňovaná ako zlatovlasé dievča spievajúce na zlatom stolci pred svojim palácom. Legendy hovoria, že železný hrot kopije z doby rímskej nájdený pod Rozsutcom iste patril odvážlivcovi, ktorý hľadal túto bájnu bytosť medzi vežami Skalného mesta. Dnes sú Devany zoskupením deviatich mladých dievčat z Terchovej, ktoré charakterizuje podmanivý spev a inštrumentálny kumšt, vychádzajúci z hudobných tradícií bájneho kraja Jánošíka.

Členky zoskupenia

Ženská skupina Devany vznikla v lete 2022. Umelecký vedúci Andrej Dostál, interpret a pedagóg SZUŠ Akadémia muzika, hľadal, čím by mohol popri desiatkach terchovských muzik prekvapíť publikum. V kraji Jánošíka, o ktorom sa traduje, že v každom druhom dome je nejaký muzikant a v každom prvom spevák, prichádzalo do úvahy len veľké umelecké zoskupenie žien.

Prvotná myšlienka rákala s počtom do tridsať rôzne starých folkloristiek. Nakoniec sa ich našlo deväť vo veku okolo dvadsať rokov: **Stanka Bielková** (študentka Stavebnej fakulty Vysokého učení technického v Brne), **Barbora Rusiňáková** (učiteľka v materskej škole), **Nikola Jánošíková** (absolventka Obchodnej akadémie v Žiline), **Veronika Valchárová** (študentka nemeckého a talianskeho jazyka na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave), **Terézia Zajacová** (absolventka francúzštiny na Bilíngválnom gymnáziu v Žiline), **Jasmína Vallová** (študentka cimbalu na Konzervatóriu Jozefa Adamoviča v Košiciach), **Tatiana Repáňová** (študentka huslí na Konzervatóriu v Bratislave), **Lenka Repáňová** (študentka farmácie na Farmaceutickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave), **Terézia Rusiňáková** (študentka violončela na Vysokej škole múzických umení v Bratislave, učiteľka hry na violončele na SZUŠ Akadémia muzika).

Úcta k tradíciám

Cesty týchto dievčat sa stretli už v ranom veku, keď spolu pôsobili v speváckom zbore Sedmikrásky či folklórnom súbore Terchovčiek, a to, čo ich po rokoch opäť spojilo, je práve láska k folklóru a úcta k tradíciám. Venujú sa štylizovanej interpretácii terchovských piesní.

Ich repertoár tvoria energické, mladistvé inštrumentálne, ale i vokálne skladby (trávnice); majú však záľubu aj v molovom pátose, citlivých textoch o nenaplnenej láske či smrti. Hrajú sa s pôvodnou

melódiu piesní, rytmom a hlavne experimentujú s farbami jednotlivých nástrojov a hlasov.

V roku 2022 natočili Devany v prostredí Terchovej videoklip k trávnici Zabelej sa. Zoskupenie vystupuje na domácich javiskách a je neoddeliteľnou súčasťou slovenskej folklórnej komunity. Tento rok bude ako jediná slovenská folklórna kapela reprezentovať našu krajinu na festivale európskeho rozmeru s názvom Czech Music Crossroads (Ostrava, 29. – 30. jún 2023). Samozrejme, predstaví sa aj na domácom javisku v rámci programu 61. ročníka Jánošíkových dní v Terchovej (2. – 6. august 2023).

Terchovská muzika bola v roku 2013 zapísaná do Reprezentatívneho zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva ľudstva UNESCO. Práve tento originálny vokálno-inštrumentálny prejav našich predkov si Devany vážia a vlastným hudobným jazykom posúvajú ďalej.

Vládkyne hudobného času

Biela je symbolom nežnosti, čistého srdca, úprimnej radosti a práve takáto atmosféra je typická pre javiská, na ktoré sa Devany postavia. Oblečené sú v bielych krojoch, sú ako jedna – a zároveň každá svojím spôsobom výnimočná a originálna. Súhra a duchovná harmónia Deván predstavujú kľúčový prvok, ktorý charakterizuje jednotlivé interpretky a presakuje do ich hudobnej tvorby. Sú teda vládkyňami nielen hudobného času, ale i nebeského svetla.

Redaktorka internetového denníka Štandard Eva Struhárňanská, pochádzajúca z Terchovej, urobila v máji s Devanami rozhovor o tom, ako sa stretli, na čom pracujú a čo plánujú. Rozhovor je dostupný na webovej stránke denníka Štandard. „Keď sa deväť mladých Terchovčaniek, ktoré od mala spievajú, hrajú a tancujú folklór, stretne v jednom hudobno-speváckom zoskupení, nemôže to dopadnúť inak než umeleckým zážitkom, ktorý vyráza dych...“

Pokračovanie článku (link) – <https://standard.sk/345514/terchovska-kapela-devany-nase-korene-pozname-do-detailov-podla-toho-hrame-aj-spievame/?fbclid=IwAR0sMON1YpLokCNb9ieUazvJ-NJd1raoV3Q8DA4kRSEny4MFImhneJT4L7mw>

Devany

Devany vystúpia na tohtoročných Jánošíkových dňoch v rámci medzinárodného galaprogramu, ktorý sa v amfiteátri Nad bôrami uskutoční v piatok 4. augusta večer

Arzén & Rozsutec na jednom pódiu

S touto zaujímavou myšlienkou prišiel spevák terchovsko-žilinskej rockovej skupiny Arzén Jaro Gažo a treba zdôrazniť, že išlo o dobrý nápad. Nebola to ale žiadna náhoda. S Folklórnym súborom Rozsutec zo Žiliny spája kapelu viacero aspektov, a preto majú k nemu aj blízky, srdečný vzťah. Jedným z dôvodov je skutočnosť, že Jarov otec František Gažo bol dlhoročným vedúcim a manažérom telesa. Spoluzakladateľ, gitarista a skladateľ Arzénu Pavol Cabadaj sa so známym folklórnym ansámblom prvýkrát stretol pri práci na muzikáli Na skle maľované. Ako hudobný aranžér kooperoval s vtedajšou muzikantskou zložkou súboru pod vedením primáša Jána Rybára, ktorý už, žiaľ, nie je medzi nami. Spevák Jaro Gažo stvárnil v spomenutom muzikáli titulnú postavu Jánošíka. Neskôr nahral Arzén s tanečníkmi z Rozsutca aj videoklip ku skladbe Ešte raz, kde sa harmonicky prepojil terchovský tanec s rockovou hudbou...

Prebiehajúci rok 2023 sa z pohľadu Arzénu nesie v zamení štyridsiateho jubilea jeho existencie na hudobnej scéne. Kapela spojila sily s folklórnym súborom Rozsutec a v sobotu 20. mája to poriadne roztočili na jednom pódiu v Mestskom divadle Žilina v programe Rozsutec spieva. Takýmto spôsobom chce Arzén osláviť svoje výročie a urobiť radosť nielen vďačným fanúšikom, ale i sebe. Hudba je to, čo ich spája, dáva silu, energiu, životu optimizmus, radosť... O to všetko sa chcú muzikanti podeliť.

Umelecký šéf a choreograf Rozsutca Štefan Mucha v reakcii ohľadom vystúpenia povedal: „Malo to náboj, malo to iskru a hlavne nechýbala vášeň a láska k folklóru. Ďakujeme všetkým, ktorí ste nás prišli podporiť. Dúfame, že sa vám predstavenie páčilo, a že ste si to užili minimálne tak, ako my.“

Na atraktívne spoločné koncertovanie Arzénu a Rozsutca sa môžu fanúšikovia tešiť aj v ďalších mesiacoch. „Chceme zrealizovať niekoľko vystúpení a v spolupráci pokračovať i naďalej, ale už v kompaktnom koncertnom

programe“ – uvádza **Paľo Cabadaj** a pokračuje: „Naše skladby odzneli v novom šate a pestrejšom, sviežejšom aranžmáne vďaka mladej, excelentnej inštrumentálnej skupine pod vedením kapelníka Šimona Cingela a prvého huslistu Maroša Bugáňa. Ako autora väčšiny skladieb, ktorý sa snaží veci robiť úprimne, citlivo a s rešpektom k nášmu folklóru a tradíciám, ma veľmi potešil ich ďalší hudobný rozmer, obohatený o krásne štýlové choreografie Štefana Muchu a skvelé výkony tanečníkov. Myslím, že sa bolo na čo pozeráť aj počúvať. Uvedeným spôsobom nadväzujeme a pokračujeme v tom, čo sme s Arzénom začali pred desiatkami rokov. Najskôr to bola spoluprácou s Ludovou hudbou bratov Muchovcov, neskôr kooperácia s progresívnou Nebeskou muzikou z Terchovej. Som veľmi vďačný a rád, že sa nám v ťažkých a neľahkých podmienkach vždy podarilo veci zrealizovať, dotiahnuť do finále, že skladby ani po čase nestratili na hodnote, sviežosti a robia ľuďom radosť dodnes. Ďakujeme veľmi pekne za podporu a priazeň. Vážime si to a tešíme sa na vás“ – uzavrel krátke rozprávanie kapelník jubiliujúceho štyridsaťročného Arzénu Paľo Cabadaj.

Peter Cabadaj

Poznámka: Spoločné vystúpenie Arzénu s Rozsutcom sa uskutoční aj v rámci bohatého programu Jánošíkových dní (Relaxačno-informačné centrum Terchovec, sobota 5. august, 18.00 h). Bude to súčasť koncertu Arzénu pri príležitosti 40. výročia vzniku kapely. Srdečne všetkých pozývame.

Odborná prax vo Švajčiarsku v zimnej sezóne 2023/2024

Pre mladých ľudí zo Slovenska pripravuje Švajčiarsko-slovenské združenie cestovného ruchu v Banskej Bystrici pre nastávajúcu zimnú sezónu 2023 odbornú prax v zariadeniach cestovného ruchu vo Švajčiarsku v kantóne Graubünden (nemecky hovoriaca oblasť). Prax sa uskutoční v termíne od 10. decembra 2023 do 9. apríla 2024 – teda vo vrchole zimnej sezóny.

Prečo ale píšeme o odbornej praxi vo Švajčiarsku v zimnej sezóne už teraz, keďže ešte len prichádza leto? Nuž je to z dôvodu, že zabezpečenie takejto akcie si vyžaduje dôkladnú prípravu už pol roka dopredu, tak zo strany švajčiarskeho, ako i slovenského partnera. Podobne aj potenciálni záujemcovia o prax si potrebujú s dostatočným časovým predstihom naplánovať, akým aktivitám sa budú v zimnej sezóne venovať.

Odborná prax je určená mladým ľuďom od 18 do 26 rokov, ktorí majú aspoň elementárne znalosti nemeckého alebo anglického jazyka (základná podmienka). Nevyžaduje sa pritom žiadne odborné vzdelanie. Záujemca dokonca nemusí byť ani študent, len má byť ochotný a pripravený pracovať 4 mesiace vo Švajčiarsku. Spomenieme tiež, že prax sa uskutoční vo Švajčiarskych Alpách v kantóne Graubünden, kde sa nachádzajú najznámejšie lyžiarske strediská vo Švajčiarsku – St. Moritz, Davos, Klosters, Lenzerheide, Arosa a iné (do strediska Klosters chodil lyžovať aj princ Charles, dnes britský kráľ Karol III, s manželkou Dianou a ich deťmi). Predpokladáme, že pre niektorých mladých ľudí môže byť prax výbornou príležitosťou zdokonaľiť sa nielen v nemčine či angličtine, v práci v obsluhu v pohostinských zariadeniach, ale i ohľadne zdokonalenia sa v zimných športoch a získania skúseností z fungovania zimných lyžiarskych stredísk vo Švajčiarsku.

Samotná prax sa začína dvomi týždňami intenzívneho vzdelávania v oblasti obsluhu v pohostinských zariadeniach (v termíne od 10. 12. do 23. 12. 2023). Miestom konania praxe je školský hotel švajčiarskej hotelovej školy vo Weggis. Kolektív budú tvoriť mladí ľudia z Čiech, Maďarska, Litvy a Južnej Afriky. Po absolvovaní vzdelávacieho kurzu, 23. decembra 2023, zabezpečí švajčiarsky partner odchod každého účastníka do zariadenia cestovného ruchu, v ktorom bude pracovať ďalších tri a pol mesiaca – do 9. apríla 2024. Atmosféru Vianoc, Silvestra a Nového roku prežijú účastníci praxe v niektorom zo zariadení cestovného ruchu vo Švajčiarskych Alpách,

v kantóne Graubünden, ako pracovníci obsluhu alebo v kuchyni, a to až do spomínaného 9. apríla 2024.

Prečo nevyužiť voľný čas počas víkendov na spoznávanie uvedených stredísk, lyžovanie na strmých svahoch alpských veľikánov, návštevu diskotéky a užívanie si bohatého nočného života (apres ski)? Okrem iného majú účastníci praxe možnosť zdokonaľiť sa v nemčine alebo angličtine, získať diplom a vysvedčenie zo Švajčiarska, ktoré môžu napríklad využiť pri hľadaní nového zamestnania. Nezanedbateľná je i garantovaná výška čistého mesačného zárobku vo výške 845 €. Okrem toho možno rátať v obsluhu aj s **prepítnym a príplatkami za prácu nadčas**. Z uvedenej sumy sa už neplatí žiadna daň, odvody ani náklady na stravovanie a ubytovanie. Je to, dá sa povedať, „vreckové“. Ako s ním účastníci praxe naložia, je len na ich rozhodnutí. Niečo si možno za peniaze kúpia, precestujú a prelyžujú ich vo Švajčiarsku, alebo si eurá prinesú domov a v lete 2024 vycestujú niekam do zahraničia. Máme skúsenosti, že niektorý zamestnávateľ požiadal praktikanta, s ktorým bol mimoriadne spokojný, aby prišiel na prax aj v letnej sezóne, ale za lepších platových podmienok (odpadne totiž platenie školného).

Prax možno stráviť s priateľom (priateľkou), pokiaľ spĺňa podmienky – vek od 18 do 26 rokov, aspoň základná znalosť nemčiny alebo angličtiny, a úspešné absolvovanie výberového konania v druhej polovici septembra 2023 v Banskej Bystrici.

Peter Patúš
riaditeľ združenia
FOTO Marián Zajac

Kanáře z Terchovej v svetovej špičke

Táto správa dorazila začiatkom roka 2023 z talianskeho Neapola. V metropole regiónu Kampánia sa v januári konali 70. Majstrovstvá sveta v ornitológii, na ktorých sa zúčastnilo 2 748 chovateľov vtákov – z toho ôsmi zo Slovenska. Celkovo bolo vo všetkých kategóriách prihlásených úctyhodných 21 618 operencov.

Slovenský klub chovateľov postavových kanárikov a krížencov reprezentoval aj náš rodák **Jozef Opálka**, ktorý v kategórii *postavové kanáre kučeravé* získal v konkurencii päťdesiatich chovateľov z 25 krajín pekné tretie miesto. Ako sa k tejto nevšednej záľube Jožko dostal a ďalšie zaujímavosti okolo chovu malých pestrofarebných operencov nám prezradil on sám: „Už od malička ma opantala láska k prírode. Chcel som sa ísť učiť za lesníka, napokon je zo mňa stolár, takže vôňu prírody v podobe práce s drevom mám v dielni. So zvieratami, konkrétne psami plemena Nemecký ovčiak, som sa začal zaoberať už pred štyridsiatimi rokmi ako 15-ročný. V roku 2011 som sa začal venovať chovu kanárov. Ich počet sa pohybuje od 100 do 250 – v závislosti od ročného obdobia. Na zimu vyberám 50 najlepších párov. V roku 2017 som si spravil skúšky, na základe ktorých som aj posudzovateľom na výstavách. Náš klub usporadúva i celoslovenskú klubovú výstavu, ktorá býva v Dome techniky v Žiline. No a keďže je Terchová v rámci Slovenska tak na polceste medzi východom a západom, konajú sa u nás aj výročné členské schôdze. Na chove kanárikov ma baví hlavne ich šľachtenie a sledovanie zákonitostí prírody.“

Mnohí nechápu, ako niekto dokáže tolké hodiny ticho a sám pozorovať život vtáčikov, ale je to fascinujúci svet.“

Týmto slovám sa jednoducho nedá neveriť. Keby ste boli s Jožkom pri jeho kanárikoch a počúvate, ako zanietene o nich hovorí, tak mi určite dáte za pravdu. Zanietené však bolo i rozprávanie, keď som Jožka poprosil, aby si zaspomínal aj na svojich štvornohých miláčikov z plemena Nemecký ovčiak. Napokon, posúďte sami: „Za všetky psy z tohto ušľachtilého plemena, ktoré sa mi podarilo odchovať, spomeniem meno Cello Alfavlk, ktorý na svetovej výstave v Norimbergu v roku 2002 skončil tretí. Takto sa umiestniť v Nemecku, krajine pôvodu tohto plemena, je sen každého chovateľa pochádzajúceho mimo Nemecka. Bola to špička a dodnes spomínam na uznanie a rešpekt, akých sa nám dostalo. V súčasnosti už chovnú stanicu a skúsenosti postupne odovzdam dcére Márii a viac sa venujem spomínaným kanárom.“

Záverom uvedieme, že Jozefa Opálku z terchovskej osady Charvátovia a jeho kanáriky čaká v januári 2024 v španielskom meste Talavera de la Reina obhajoba svetového bronzu. Veríme, že z Pyrenejského polostrova priletí začiatkom budúceho roka rovnako radostná správa, ako tá, o ktorej sme písali v úvodných vetách. Budeme držať palce a prajeme veľa šťastia.

TEXT a FOTO Marián Zajac

Diplom za tretie miesto

Jozef Opálka v kráľovstve svojich operencov

STODSKÉ DNI

NEDEĽA 2. 7.

7.00 a 8.30 h Diecézna svätýňa svätých Cyrila a Metoda
SVÄTÉ OMŠE

10.30 h

LITURGIA SV. JÁNA ZLATOÚSTEHO
GRÉCKOKATOLÍCKA SVÄTÁ OMŠA

celebruje:

vľadyka Milan Lach, SJ, pomocný biskup Bratislavskej eparchie
Liturgiou sprevádza Miešaný spevácky zbor MĀJ zo Žiliny

15.30 h. Terchovská galéria umenia (budova obecného úradu)

IKONY A OBRAZY

VERNISÁŽ VÝSTAVY ALENY TEICHEROVEJ

účinkujú:

Chórus, LE STELLE hudobno-spevácke zoskupenie z Terchovej
kurátor: Jozef Vydírnák

PONDELOK 3. 7.

18.15 h

Diecézna svätýňa svätých Cyrila a Metoda

SVÄTÁ OMŠA

celebruje: Mons. František Rábek, ordinár Ordinariátu OS a OZ SR

19.15 h

Terchovská galéria umenia (budova obecného úradu)

POĎAKUJME, POKRAČUJME...

PROGRAM VENOVANÝ AKTUÁLNEMU ODKAZU
CYRILU-METODSKEJ MISIE

hostia:

zástupca EKSCM - Európska kultúrna cesta sv. Cyrila a Metoda,
zástupca spoločnosti SVD, zástupca Žilinskej diecézy,
zástupca Ordinariátu OS a OZ SR

účinkujú:

Chórus, LE STELLE hudobno-spevácke zoskupenie z Terchovej
scenár: Marián Zajac, Rudolf Patrčníak
moderovanie, réžia: Peter Cabadaaj

UTOROK 4. 7.

16.00 h Vrch Oravcove

KRÍŽOVÁ CESTA NÁRODNÝCH SVÄTCOV

18.15 h Diecézna svätýňa svätých Cyrila a Metoda
SVÄTÁ OMŠA

19.00 h Terchovská galéria umenia (budova obecného úradu)

I SLOVO I PÍSMO

NEDAJÚ SA PÍSAŤ SLOVÁ NA VODU

(PROGLAS - KONŠTANTÍNŮV TAJNÝ KÓD - VILIAM TURČÁNY)

AUDIOVIZUÁLNY PROGRAM POD ZÁŠTITOU
KBS - KOMISIE PRE VZDEĽAVANIE, VEDU A KULTÚRU,
VENOVANÝ 1160. VÝROČIU CYRILLO-METODSKEJ MISIE
autor programu: **Stojan Lekoski**

STREDA 5. 7.

7.00 a 8.30 h Diecézna svätýňa svätých Cyrila a Metoda
SVÄTÉ OMŠE

10.30 h. Diecézna svätýňa svätých Cyrila a Metoda
- vrch Oravcove

PROCESIA VERIACICH

účinkujú:

terchovský ľud, Spojené muziky terchovské,
Dychová hudba STRANIANKA zo Stránskeho

11.00 h Vrch Oravcove

CYRILLO-METODSKÁ SVÄTÁ OMŠA

celebruje: **Mons. Tomáš GALIS**, žilinský biskup
hra na organe: **Eva HALASOVÁ**

16.00 h Diecézna svätýňa svätých Cyrila a Metoda

GALAKONCERT

POD ZÁŠTITOU PREDSEDNÍČKY ŽILINSKEHO SAMOSPRÁVNEHO KRAJA ERIKY JURINOVEJ

účinkujú:

Štátny komorný orchester Žilina

Adam Sedlický, dirigent

Juraj Bartoš, trúbka

Glória Nováková, soprán

Viktória Černajová, mezzosoprán

Cantica Collegium Musicum Martin

Štefan Sedlický, zbormajster

program:

Josef Mysliveček: Symfónia D dur

Johann Nepomuk Hummel: Koncert Es dur pre trúbku a orchester

Antonio Vivaldi: Gloria pre sóla, zbor a orchester

PODJIATIE JE VENOVANÉ 1160. VÝROČIU PRÍCHODU SVÄTÝCH
CYRILA A METODA, SPOLUPATRONOV EURÓPY,
NA ÚZEMIE NAŠICH PREDKOV

100. VÝROČIU PRÍCHODU PRVÝCH ČLENOV SPOLOČNOSTI
BOŽIEHO SLOVA (SVD) NA SLOVENSKO A DO ČIECH

15. JUBILEU VZNIKU ŽILINSKEJ DIECÉZY

OBEC TERCHOVÁ

BISKUPSKÝ ÚRAD ŽILINA

MIESTNE KULTÚRNE STREDISKO V TERCHOVEJ

FARSKÝ ÚRAD TERCHOVÁ

ŽILINSKÝ SAMOSPRÁVNY KRAJ

KRAJSKÉ KULTÚRNE STREDISKO V ŽILINE

CYRILLOMĚ

TERCHOVÁ 2.-5. JÚL 2023 XXXIV

URBAR TERCHOVÁ POZEMKOVÉ SPOLOČENSTVO
POZEMKOVÉ SPOLOČENSTVO CINGELOV A ONDRIJŠOV
POZEMKOVÉ SPOLOČENSTVO HIEČNICA-HORNÁ TÍŽINA
ROČNÍK Družstvo TERCHOVÁ

JÁNOŠÍKOVÉ DNI

V TERCHOVEJ

2. – 6. august 2023

STREDA 2. AUGUST

20.00 h **Jánošovia** (ročná osada Juraja Jánošíka)
"...ŽE UŽ NIKDY NEZAHYNIE MENO JÁNOŠÍKA!"
 SLÁVNOSTNÉ OTVORENIE FESTIVALU VENOVANÉ 335. VÝROČIA NARODENIA
 A 310. VÝROČIU UMŤRTIA JEHO PATRÓNA

účinkujú: Repaňovská muzika & Martin Repaň, Zbojband, Tomáš Dikoš,
 Duo Kyselí Krasťáci & Ohňová súhaňšou
 + premiétnutie filmového dokumentu Jánošík žije!,
 drážba historickej repliky Jánošíkovho opasku,
 zbojnická valtra s terchovsou muzikou Sokolie
 scenár, réžia, moderovanie: Peter Cabadač

ŠTVRTOK 3. AUGUST

15.00 h **Makovického dóm v Žiline**
TIBOR MAHÚT 70 – VÝBER Z TVORBY
 VERNISÁŽ VÝSTAVY JUBILIUJUCEHO VŠESTRANNÉHO LUDOVÉHO UMELCA

účinkujú: folklórny súbor Blanciač, spevácka skupina Ľubovník
 garant: Krajské kultúrne stredisko v Žiline

17.30 h **RIC Terchovec**
60 KROKOV

ROZHĽASOVÝ PROGRAM VENOVANÝ 60. JUBILEU VZNIKU JÁNOŠÍKOVÝCH DNÍ

účinkujú: Ľudové hudby Jána Rybára,

Ťažká muzika, Repaňovská muzika & Martin Repaň z Terchovej,
 Ensemble Flair z Ostravy (Česko), Ľudová hudba FS Štáňbár zo Žiliny,
 Goralská muzika Jana Karpiela-Buecku zo Zakopaného (Poľsko),
 Helena Zahradnicková a Ľudová hudba Fera Pastrířka, Peter Cabadač,
 Ján Miho, Rudolf Patrníček, Tomáš Repaň
 konferenciarka: Gabriela Tomaljková; scenár, réžia: JuraJ Hamar
 garant: Miestne kultúrne stredisko v Terchovej

20.15 h **Amfiteáter Nad bôrami**
"ZLEŤELO FŤAČIATKO"

PROFÍLOVÝ KONCERT
 účinkujú: Bobaňovci – terchovsý orchester ľudových nástrojov

21.00 h **Amfiteáter Nad bôrami**
CIGÁNI IDÚ DO NEBA

HUDOBNO-TANEČNÁ FEÉRIA

účinkujú: Cigánski diabli & Slovenské divadlo tanca
 hudba: Ernest Šankóž; scéna, kostýmy: Alexandra Grusková
 choreografia, réžia: Ján Ďurovič; producent: Július Jachňáček
 garant: Miestne kultúrne stredisko v Terchovej

PIATOK 4. AUGUST

POĎME SPOLU SPIEVAŤ 4

FINÁLNA PREZENTÁCIA PROJEKTU „HRAJÚCICH“ AUTOBUSOVÝCH ZASTÁVK

15.00 h **Mariánske námestie v Žiline**
FESTIVALOVÉ ŠESTDESIAŤINY
 (1963-2023)

ŽIVÁ POZVÁNKA DO TERCHOVEJ
 Tanečný súbor Segedin (Maďarsko)
 scenár, réžia, moderovanie: Peter Cabadač

15.30 – 19.00 h **RIC Terchovec**

Folklórny súbor Blanciač zo Žiliny, Ľudová hudba Parta zo Strečna,
 Mužská spevácka skupina Lidovec zo Solčian, Terchovcí z Rozsutec,
 Heligontkári Jarky Jelinkovej, Terchovská muzika Sokolie,
 Ľudová hudba a spevácke kvarteto Hájček
 garant: Miestne kultúrne stredisko v Terchovej

20.30 h **Amfiteáter Nad bôrami**
"ČIJA TO MUZIKA, TAK PEKNE TRNÍKÁ..."

MEDZINÁRODNÝ GALA-PROGRAM
 účinkujú: AULI – severská gajdovačka a bubnovačka (Lotyšsko),
 FANFARA TRANSILVANIA – cigánska dychovka (Rumunsko),
 Heligontkári SZUS Akadémia muzika, Huslová dieľňa Stana Palúcha,
 # TERCHOVÁ INAK – Zbojband & Devany,
 Nebeská muzika & Kamaráti, Arzén
 moderátor: Roman Bombos; scenár, réžia: Vladimír Moravčík

23.30 – 03.00 h **RIC Terchovec**
NOC PRI MUZIKE

účinkujú: Zbojband Projekt & Balkansambel
 garant: Andrej Dostál

SOBOTA 5. AUGUST

10.00 h **Terchovská galéria umenia**

IGNÁC BIZMAYER – VÝBER Z TVORBY
 VERNISÁŽ VÝSTAVY MAJSTRA FIGURÁLNEJ KERAMIKY A ČIŠTÉHO OBČANA TERCHOVEJ
 kurátorka výstavy: Mgr. art. Monika Bezáková Bizmayerová
 hudobný hosť: Ťažká muzika z Terchovej & Janka Patrníčková
 garant: Peter Cabadač

13.00 – 14.30 h **RIC Terchovec**

VESELO, VESELO NÁM

PROGRAM DETSKÝCH FOLKLÓRNYCH SÚBOROV ZO ŽILINSKEHO KRAJA
 účinkujú: detské folklórne súbory Cipovička pri CVČ Žilina,
 Keičovan z Čadce, Turiec z Martina, Lokčian z Lokce,

Sliacáček z Liptovských Sliačoch
 moderátorka: Lucia Langová; scenár, réžia: Júlia Marcincová
 garant: Krajské kultúrne stredisko v Žiline

14.45 – 16.45 h **RIC Terchovec**

SENIORI XI.

- DÁVAME TO, ČO JE V NAŠICH SRDCIACH
 PROGRAM SLOVENSKÝCH SENIORSKÝCH FOLKLÓRNYCH SÚBOROV A SKUPÍN
 účinkujú: seniorský klub Omladina z Košíc,
 folklórny klub Družba z Trenčína, folklórny klub Omladina z Košíc,

Vagonár – Stará škola z Popradu,
 folklórny súbor Spiš – Stará škola z Popradu,
 Natúrt z Bratislavy, Trenčan z Trenčína,

detský folklórny súbor Turiec z Martina a jeho vedúci,
 ženská spevácka skupina Dolina z Omšenia,
 mužské spevácke skupiny Hájček z Chrenovca-Brunta,
 Hnojňate z Michaloviec, Hanka Padysáková z Omšenia,

Imro Oravec z Košíc a ďalší
 recitácia: Ida Rapáčová; námet, scenár, moderovanie, réžia: Alžb. Špaček
 asistenti realizácie: Mária Čermáková & vedúci súborov a skupín
 garant: Miestne kultúrne stredisko v Terchovej

15.00 h **Kultúrny dom A. Hlinku**

ZBOJNÍK JURKO

PREMIÉTNUTIE PRVEHO SLOVENSKÉHO CELOVEČERNEHO KRESLENÉHO FILMU
 PRI PRÍLEŽITOSTI 100. JUBILEA NARODENIA JEHO TVORCU
 námet, animácia, scenár, réžia filmu: Viktor Kubal; vstupné slovo: Peter Cabadač

17.00 – 17.30 h **RIC Terchovec**

OPRÁŠENÉ KRPEC

& TANEČNÝ SÚBOR SEGEDÍN (MAĎARSKO)
 garant: Miestne kultúrne stredisko v Terchovej

18.00 – 19.30 h **RIC Terchovec**

ARZÉN

- 40 ROKOV NA SLOVENSKEJ HUĎOBNEJ SCÉNE
 KONCERT JUBILIUJUCEJ KAPELY
 hosť: folklórny súbor Rozsutec
 garant: Peter Cabadač

20.30 h **Amfiteáter Nad bôrami**

TERCHOVSKÁ MUZIKA

- 10 ROKOV V UNESCO
 TERCHOVSKÝ GALA-PROGRAM
 účinkujú: terchovske muziky Terchová, Sokolie, Púpov, Repaňovská
 muzika, Ťažká muzika, ženské spevácke skupiny Ženy spod Rozsutec,
 sestry Opáľkové, Terchovske ženíčky & Terchovske dýchadci,
 folklórny súbor Rozsutec, sólisti Martin Repaň, Zuzka Patrníčková
 konferenciarka: Michaela Pastorková; scenár, réžia: Vincent Krkoška

K.U.M.Š.T.

TERCHOVSKÝ SYMFONICKÝ ORCHESTER
A ZBOR

23.30 – 04.00 h **RIC Terchovec**

NOC S TERCHOVSKOU MUZIKOU

účinkujú: Terchovská muzika z dolniakov, ľudová hudba Parta
 garant: Ivan Paška

NEDEĽA 6. AUGUST

8.30 h **Kostol sv. Cyrila a Metoda**

SVÄTÁ OMŠA

ZA NOSITEĽOV ĽUDOVÝCH TRADÍCIÍ
 celebruje: Mons. Viliam Jurek – nitriansky biskup
 hra na organe: Eva Halasová; účinkujú: Chorus & Spojené muziky terchovske
 garant: Miestne kultúrne stredisko v Terchovej

10.00 h **Areál pred obecným úradom**
"A VERU POSÍBAJ KONÍČKA VE VOZE!"

55. KONSKY VOZOVÝ SPRIEVOD
 scenár, réžia: Ján Miho
 asistenti realizácie: Jaroslav Lysčian

11.00 – 12.00 h **Areál pod sochou Juraja Jánošíka**

VELEHRADSKÁ CHASA (ČESKO)

TANEČNÝ SÚBOR SEGEDÍN (MAĎARSKO)
 VYSTUPENIE ZAHRANIČNÝCH FOLKLÓRNYCH SÚBOROV
 garant: Miestne kultúrne stredisko v Terchovej

12.30 h **Areál pod sochou Juraja Jánošíka**
"KONÍČEK SIVATÝ, PRENES MA CEZ MOSTY!"
 PREDSTAVOVANIE FURMANOVA MUZIK

10.00 h **Mlynec (ústredie)**
Alojz Mucha & LH Dikošovi

10.00 h **Bukovina (Struháreň)**

Ladislav Hanuliak & terchovská muzika Holúbkovi

10.30 h **Pod Oblazom (ústredie)**

Alojz Mucha & LH Dikošovi

10.30 h **Gregušovia (Struháreň)**

Ladislav Hanuliak & terchovská muzika Holúbkovi

11.00 h **Mláka (Struháreň)**

Ladislav Hanuliak & terchovská muzika Holúbkovi

garant: Alojz Mucha, Ladislav Hanuliak

10.00 – 13.00 h **Kultúrny dom A. Hlinku**

MUZIKANTSKÉ DIELNE

STANA PALÚCHA

KURZY INSTRUMENTÁLNEJ HUDBY

garant: Andrej Dostál, Vladimír Moračík

13.00 h **RIC Terchovec**

SPOMIENKA NA FAŠIANGY

VERNISÁŽ VYSTAVY ZO ZBIEROK ŠATNICE MATICE SLOVENSKEJ

kurátorka: Alena Hrušková; hudobný hosť: folklórny súbor Blanciaľ

garant: Peter Cabadaľ

14.00 – 15.00 h **RIC Terchovec**

TANEČNÝ DOM PRE DETI

lektori: KAF Hojane; garant: Krajské kultúrne stredisko v Ziline

15.00 h **Kultúrny dom A. Hlinku**

DVA BARANCEKY

PREMIETNUTIE FILMOVÉHO DOKUMENTU

PRI PRILEŽITOSTI JUBILEJ JEHO TVORCU

námät, scenár, kamera, réžia film: Karol Štripský

vsťupné slovo: Peter Cabadaľ

scenár, réžia: Ján Mlho

14.30 h **RIC Terchovec**

M.U.Z.I.K.A.

ZÁVEREČNÝ GALAPROGRAM POD ZÁŠTITOU PREDSEDNÍCKY

ZILINSKEHO SAMOSPRÁVNEHO KRAJA ERIKY JURINOVEJ

účinkujú: Spojené muziky terchovské,

folklóme súbory Stavbár zo Zilyny, Kalužiar z Martina,

Kysučan z Čadce, Podpoľanec z Detvy

moderátorka: Lucia Langová; scenár, réžia: Peter Cabadaľ

garant: Krajské kultúrne stredisko v Ziline

V prípade krajne nepriaznivého počasia sa programy z amfiteátra Ned bôram presunú do RIC Terchovec

Sprievodné programy

2. – 31. august **Areál pred RIC Terchovec**

PLAGÁTY JÁNOŠIKOVÝCH DNÍ (1963 - 2013)

PANELOVÁ VYSTAVA

garant: Miestne kultúrne stredisko v Terchovej

4. – 31. august **Terchovská galéria umenia**

TERCHOVSKÁ MUZIKA

PANELOVÁ VYSTAVA

garant: Miestne kultúrne stredisko v Terchovej

SOBOTA 5. august 9.00 – 17.00 h

Vysunutá expozícia Považského múzea v Terchovej

ZBOJNÍCKYM CHODNÍCKOM

garant: Považské múzeum v Ziline

NEDELA 6. august 10.00 – 16.00 h

(pod sochou Juraja Jánošíka)

REMESELNÉ DIELNE

garant: Krajské kultúrne stredisko v Ziline

HLAVNÍ PARTNER | Hlavní mediální partneri | Mediální partneri | Partneri TV | Prenosu

Branislav Porubčanský

kynológ, chovateľ,
rozhodca, vodič, lesník
(4. 12. 1971 Žilina – 9. 3.
2019 Terchová)

Od konca roka 2005 uverejňujeme na stránkach obecných novín stručné medailóny výrazných postáv Terchovej. Pri ich publikovaní uplatňujeme princíp časového hľadiska – od 17. storočia dodnes. Deväťdesiatou piatou osobnosťou v rámci nášho dlhodobého seriálu je Branislav Porubčanský. Biografické údaje ochotne poskytla manželka Danka Porubčanská, ktorej ďakujeme za spoluprácu.

Základnú školu vychodil vo Varíne (1978 – 1986), študoval na Strednej lesníckej škole v Banskej Štiavnici (1986 – 1990), ktorú ukončil maturitou. V roku 1998 absolvoval vyššiu odbornú skúšku z poľovníctva. Vojenskú službu si „odkrútil“ v Žiline (1992 – 1993). Postupne Branislav Porubčanský pracoval ako pilčík v štátnom podniku Severoslovenské lesy, odštepny závod Žilina (1991 – 1993), lesník FKM – združenia samostatne hospodáriacich roľníkov (1993 – 1997), lesník, neskôr riaditeľ strediska a štatutárny zástupca Omnitrade, a. s. (1998 – 2015), od 1. júla 2015 bol štatutárnym zástupcom MEERKS, a. s., Košice. Spolu s manželkou Dankou mali tri deti.

„Celý svoj život zasvätil hore a psom“ – napísal o ňom kamarát Ján Maruščák a pokračuje: „Mal neuveriteľne vyvinutý cit pre to, čo robil. Už ako dieťa vyrastal po boku svojho otca vo Varíne popri stavačoch, neskôr – pred a počas vojenčiny – dosahoval vynikajúce výsledky na

vrcholných podujatiach so slovenským kopovom Zoly spod Kokavskej varty. V tej dobe sa už pohrával s myšlienkou viesť farbiara po vzore uja Jana Martoníka, o ktorom mi veľa rozprával. „Jano, to je chlap, ktorý ma priviedol ako prvý k farbiarom. Raz ťa s ním zoznámim.“

Po príchode do Terchovej, ako mladoženáč s Dankou, nekonečne trepezlivou manželkou, pracoval ako lesník u grófa Rudolfa Kubinca. Keď sa zmenili vlastníci majetku, pokračoval u „veľkého Jana“, ako ho familiárne volal. To mu už robila spoločnosť všetkým dobre známa Oľa Fatra, s ktorou štartoval na Pohári SPZ, neskôr bola víťazkou Fatranského pohára 2003, o rok na to víťazkou MFK Topoľčianky 2004. Súčasne v jej „tieni“, ako to Branečko vpravieval, náš chov obohacoval aj kvalitný plemenník Gero Vandračka. Ďalšou v poradí bola ešte stále žijúca, vynikajúca Cesy z Prameňov Turca, s ktorou štartoval na ISHV 2007 a 2011. V roku 2009 zvíťazili na Memoriáli B. Gierszewskiego v Poľsku, o rok neskôr potvrdili svoju kvalitu víťazstvom na MFK 2010. To, že ešte stále nám mal čo ukázať, potvrdil na jeseň 2018 na klubových PF, kde s mladou Nely Vrátna Dolina získali historický prvý titul CACT.

Pôsobil ako prísny, ale spravodlivý rozhodca z výkonu na národnej aj medzinárodnej úrovni. V kluboch ISHV mal veľký rešpekt a hájil naše farby v každom smere. Je toho toľko, Branečko, čo by som tu mohol menovať. Nikdy si nikoho neodmietol, s Božou trepezivosťou si nám radil a počúval naše výlevy... Všetko si robil naplno do posledného dňa. Bolo mi ťou

poznať Ťa, pôsobiť po Tvojom boku a učiť sa od Teba. Slzy mám v očiach a pýtam sa, prečo nás tak výnimočný človek musel opustiť. Ešte toľko si toho pre farbiara chcel urobiť. Ukázal si nám, ako sa to robí, a teraz je na nás, aby sme Tvoje poslanstvo niesli ďalej... Mal siniekoľko právd, ktorými si nás usmerňoval – ako napríklad: 'Chlapi, história si pamätá iba víťazov.' A Ty si nám pre nás vždy bol, ako vodič, rozhodca, chovateľ, ale najmä ako úžasný človek s veľkým srdcom“ – uviedol v nekrológu za Branislavom Porubčanským v mene všetkých jeho kamarátov, spolupracovníkov i obdivovateľov Ján Maruščák. (2019)

Siedmeho septembra 2019 bolo v Betliari udeľené v rámci ankety Poľovník roka 2018 Branislavovi Porubčanskému in memoriam prestížne ocenenie v kategórii Osobnosť poľovníckej kynológie. Dostal ho za „excelentný výcvik farbiarov a inšpirujúci osobný príklad pre kynológov“. Ocenenie prevzala osobne manželka Danko. O tri dni neskôr, 10. septembra 2019, získal Branislav Porubčanský in memoriam v Banskej Bystrici od Štátnych lesov Slovenskej republiky Pamätnú medailu Jozefa Dekreta Matejovíc.

Dňa 29. augusta 2020 sa vo Vrátnej-Pasekách, kde dlhé roky pôsobil (až do posledných chvíľ života), konal za veľkej účasti verejnosti Memoriál Branislava Porubčanského – aj s medzinárodným zastúpením. Reportáž z unikátnej akcie zverejnili i obecné noviny Terchová. Mimochoďom, súčasťou atraktívneho programu bolo tiež odhalenie pamätnej sochy všestranného kynológa, muža viacerých tvári, no hlavne výnimočného človeka.

Literatúra: Maruščák, Ján. Za Branečkom Porubčanským. In Terchová, 2019, roč. 30, č. 2, s. 21; Branislav Porubčanský – laureát ocenenia Poľovník roka 2018. In Terchová, 2019, roč. 30, č. 5 – 6, s. 28; Životopis Branislava Porubčanského (2006, 2016).

Spracoval Peter Cabadaj
FOTOARCHÍV rodiny Porubčanskej

Socha Braňa Porubčanského pri hoteli Boboty

Zo života školy

Zo sokoliarmi

Na florbalovom turnaji v Svrčinovci

Výchovný koncert s Jarom Gažom

Školenie prvej pomoci pre žiakov

Výchovný koncert Inak v podaní konzervatoristov

Majstrovstvá okresu v malom futbale v Závodi

Komunitné raňajky

SLÁVIK SLOVENSKA 2023 – okresné a krajské kolo v Žiline

Dňa 17. mája 2023 sa uskutočnilo okresné kolo spevákovej súťaže v interpretácii slovenskej ľudovej piesne s názvom Slávik Slovenska 2023. ZŠ s MŠ A. F. Kollára Terchová v koncertnej sále ZUŠ F. Špániho Žilina-Vlčince reprezentovali víťazi školského kola Stella Martinusíková (3.A – I. kategória), Terézia Šupicová (6.A – II. kategória) a Adam Meško (7.B – III. kategória).

V krajskom kole súťaže, konanom 29. mája 2023 v Radnici mesta Žilina, reprezentoval Žilinský okres Adam Meško – víťaz okresného kola v III. kategórii. Spevák z Terchovej bol úspešný aj v krajskom kole, v ktorom mu porota udelila 2. miesto (náhradník na postup do celoslovenského národného finálového kola). Klavírny sprievod: pedagogička Mgr. Zuzana Patrnčiaková.

-red-

FOTOARCHÍV ZŠ s MŠ A. F. Kollára Terchová

Klavírny maratón

Na Mariánskom námestí v Žiline, pred knižkoupectvom Artfórum, sa 8. júna 2023 konal 8-hodinový Klavírny maratón s účasťou približne 130 žiakov klavírneho oddelenia ZUŠ L. Árvaya Žilina. Medzi účastníkmi maratónu nechýbali ani klaviristky elokovovanej triedy v Terchovej pod vedením pedagogičky Mgr. Zuzany Patrnčiakovej.

-red-

FOTO Zuzana Patrnčiaková

Laura Cabadajová

Dita Podolcová

Nella Rogoňová

Rebeca Ondrušová

Úspešné speváčky z Terchovej

V mesiaci jún 2023 sa speváčky Základnej umeleckej školy L. Árvaya – elokovaného pracoviska v Terchovej, speváckej triedy Mgr. Anny Dávidíkovej, zúčastnili na dvoch súťažiach, z ktorých si odniesli ocenenia.

Súťaž Pavla Kršku v Žiline: Ella Kanková, Dorota Rechteriková, Ema Rogoňová a Lenka Valchárová – Strieborné pásmo. Klavírny sprievod Mgr. Zuzana Patrňaciaková.

Festival komornej hudby v Čadci: Lenka Valchárová, Natália Balátová a Veronika Jancová si vyspievali Strieborné pásmo v kategórii klasický spev a Zlaté pásmo s postupom na Galakonzert víťazov v kategórii populárny spev. Klavírny sprievod Mgr. Anna Dávidíková.

-red-
FOTOARCHÍV ZUŠ L. ÁRVAJA

Čadca. Zľava: Mgr. Anna Dávidíková, Natália Balátová, Veronika Jancová a Lenka Valchárová

Súťaž Pavla Kršku v Žiline. Zľava: Mgr. Anna Dávidíková, Ella Kanková, Mgr. Zuzana Patrňaciaková, Dorota Rechteriková, Ema Rogoňová a Lenka Valchárová

11. ročník Batôžkovej jazdy

Dňa 8. mája 2023 sa naša obec stala aspoň na chvíľu centrom nadšencov historických jedno a dvojstopových vozidiel. Veru sa bolo na čo pozerieť. Účastníkov tejto spanilej jazdy, ktorí sa zastavili v Terchovej, pozdravil aj starosta obce Jozef Dávidík. Ten motoristickému zhromaždeniu adresoval nasledujúce slová: „Milí priatelia a nadšenci historických automobilov a motocyklov. Chcem vás privítať na 11. ročníku Batôžkovej jazdy, podujatia spájajúceho ľudí, ktorým učarovali kone pod kapotou historických áut a motoriek. Teší ma, že na svojej trase ste si zvolili aj zastávku v Terchovej – Jánošíkovom kraji, kde máme, pre zmenu, počas Jánošíkových dní krásny vozový sprievod živých koní. Obe „kónské“ jazdy majú niečo spoločné, a to je divácky záujem, ktorý priťahuje najmä ich jedinečnosť – originalita, akou sa predvádzajú. Obe jazdy sú naozajstnou pastvou pre oči i uši. Prajem vám úspešné a bezproblémové putovanie severom Slovenska, a keď sa budete chcieť v budúcnosti v Terchovej zastaviť, tak vás u nás opäť radi privítame.“

-zaj-
FOTO František Mucha

V televíznej kuchyni

Leto v Terchovej býva aj v znamení veľkých kultúrnych podujatí, z ktorých najväčšiu pozornosť pútajú Jánošíkove dni. Medzi rôzne druhy propagácie nášho folklórneho festivalu patrili niekoľko rokov aj návštevy Telerána v TV Markíza, ktoré sprostredkoval Jozko Mičo. Vedno s členmi organizačného štábu a Ťažkou muzikou som viackrát tvoril posádku, ktorá informovala a pozývala televíznych divákov do Terchovej na Jánošíkove dni.

Z obrazoviek sa okrem slov a terchovských melódií šírila aj chuť pripravovaných jedál, z ktorých podstatné suroviny na ich prípravu by nemali chýbať v žiadnej terchovskej špajze (komore) a kuchyni. Do Bratislavy – Záhorskej Bystrice sa zvyklo štartovať už o druhej hodine po polnoci alebo, ak chcete, nadržanom. Pobalení sme ale museli byť ešte deň predtým. K surovinám a ingredienciám na varenie sa vždy pribalovali aj údené syry, korbáčiky, domáce koláče, kapustové osúšky a borovička s „hôrcom“. To nikdy nesmeli chýbať, bez toho by nás hľadali ani nepustili do televízie...

Vysielací čas bol od šiestej do pol deviatej. Pri televíznom varení som sa cítil príjemne, kolektív moderátorov, režiséra, kameramanov a ostatného personálu vytváral družnú atmosféru. Vždy som mal v sebe aj adrenalín a očakávanie, ako to dopadne. Chvála Bohu, vždy to dopadlo dobre, o čom svedčili prázdne taniere, ktoré personál a hostia Telerána nechávali po vysielaní po sebe. Pri konzumácii špecialít sme ešte spoločne prehodili zopár slov, rozdal som niekoľko žiadaných receptov a podelil sa o skúsenosti z gastronómie. Spomínam, ako mi zručne a so záujmom pomáhala pri príprave pirohov herečka Mirka Partlová, k sporáku občas prišiel prehodiť slovo-dve známy meteorológ Dr. Jozef Il'ko, zaujímavú komunikáciu na kulinárske témy som zažil s moderátorom Gregorom Marešom alebo televíznou rosničkou Mirkou Majerčíkovou-Almásky.

Zo siedmich návštev Telerána v Markíze som trikrát varil v exteriéri – pri jazierkach a kvetinových záhončekoch, na čerstvom rannom vzduchu, čo bola tiež zaujímavá skúsenosť. Jedno ranné televízne menu z Markízy vám, milí čitatelia, teraz ponúkam.

POLIEVKA – bryndzová (demikát)

Suroviny: bryndza, mlieko, voda, rezance široké – domáce, soľ, maslo, pažitka alebo petržlenová vňať

Príprava: Bryndzu dôkladne rozmiešame v mlieku. Rezance uvaríme v osolenej vode. Odvar – úkrop z rezancov ocedíme do pripravenej bryndze, za stáleho prešľahávania privedieme do varu a krátko povaríme. Dochutíme soľou a zjemníme maslom. Opláchnutú petržlenovú vňať alebo pažitku si nadrobno nakrájame a dáme pri servírovaní do polievky.

HLAVNÉ JEDLO – plnené kuracie medailónky „Skalné mesto“

Suroviny: kuracie prsia, údený syr, šunka, soľ, mleté čierne korenie, múčne maslo, slepačí vývar, sójová omáčka, olej

Príprava: Kuracie prsia nakrájame na rezy (dva na jednu porciu), ktoré vyklepeme, osolíme a okoreníme. Na takto pripravené rezy kladieme plátok šunky a údeného syra – preložíme to a zopneme špáradlom. Medailónky opečieme na rozpálenom oleji. Tesne pred dokončením dáme do panvice múčne maslo, orestujeme a podlejeme vývarom. Chvíľu povaríme a dochutíme sójovou omáčkou. Pred podávaním z medailónkov vyberieme špáradlá. Podávame s prílohou hráškovej ryže a zeleninovej oblohy.

DEZERT – lekvárové pirohy s pochútkovou smotanou

Suroviny: zemiaky, vajce, krupica, hrubá múka, slivkový lekvár, pochútková smotana 16%, škoricový cukor, maslo, soľ

Príprava: Uvarené zemiaky v šupke pomelieme alebo postrúhame na strúhadle (tretku), do toho pridáme soľ, vajce, krupicu, hrubú múku (trochu múky odložíme na vyvalkanie cesta) a vypracujeme cesto. Následne ho vyvalkáme na tenší plát, z ktorého vykrajujeme kolieska s priemerom 5-6 centimetrov. Do ich stredu dáme lekvár a tvorítkom spojíme – zlepíme. Pírožky dáme variť do osolenej vriacej vody a zospodu ich zľahka zamiešame, aby sa neprilepili na dno nádoby. Uvarené pirohy dáme na dezertný tanier, prelejeme ich rozpusteným maslom, pridáme pochútkovú smotanu a posypeme škoricovým cukrom.

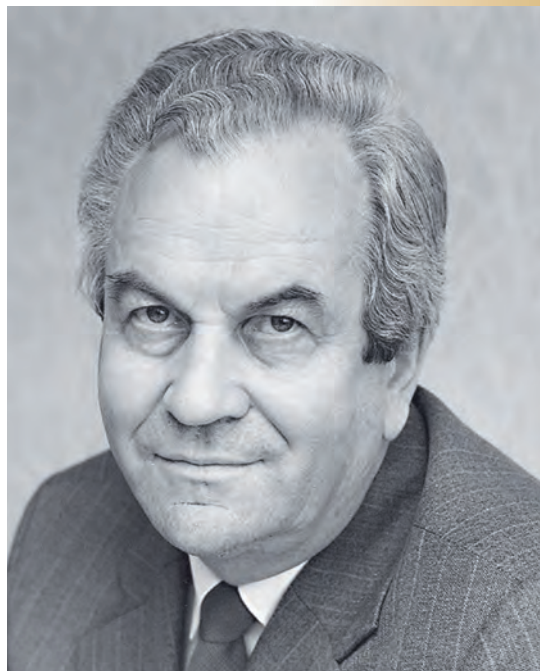
Dobrú chuť a pekné leto praje Emil Zajac
FOTOARCHÍV TV MARKÍZA

Terchovci v televíznej kuchyni

Za Michalom Kováčom-Adamovom

V požehnanom veku nedožítých 93 rokov zomrel 21. mája 2023 vo Vrúcku teatroológ, múzejník, muzeológ, literárny a kultúrny historik a publicista, knihovník, bibliograf, dramatik, dramaturg, scenárista, režisér, folklorista, vysokoškolský pedagóg, organizátor kultúrneho a umeleckého života, kresťanský aktivista Michal (Mišo) Kováč-Adamov. Ako námestník ministra kultúry SR a správca Matice slovenskej aktívne pomáhal v prvej polovici 90. rokov minulého storočia rozbiehať Cyrilometodské dni v Terchovej. Posledná rozlúčka so zosnulým sa za účasti smútiacich z celého Slovenska konala v sobotu 27. mája v Kostole sv. Martina a vzápätí na Národnom cintoríne v Martine. Česť jeho pamiatke!

Zomrel Juraj Sarvaš

Dňa 17. júna 2023 nás vo veku 91 rokov navždy opustil divadelný, televízny a filmový herec, excelentný recitátor, scenárista, režisér, oduševnený propagátor slovenskej poézie a vysokoškolský pedagóg Juraj Sarvaš. Rodák z Radvane (dnes časť Banskej Bystrice) účinkoval pred 60 rokmi v dvojdielnom farebnom veľkofilme režiséra Paľa Bielika Jánošík, v ktorom stvárnil postavu kapitána pandúrov Bučka. Česť jeho pamiatke!

-pc-

Spomienkové podujatie pri príležitosti 60. výročia nakrútenia dvojdielného farebného veľkofilmu režiséra Paľa Bielika Jánošík (Blatnica, 24. 6. 2022). Sprava: Peter Cabadaj (moderátor programu), Juraj Sarvaš, Vojtech Brázdovič (vo filme hral zbojníka Ilčíka), Karol Čičmanec (starosta Blatnice). FOTO Juraj Antal

Amplitúdy hokejovej vášne

Každý rok v máji sa Slovensko na dva týždne zmení na krajinu piatich miliónov hokejových trénerov, fanúšikov a „tiežfanúšikov“. Po mnohých euforických momentoch, ale i početných sklamaníach, prežitých v hokejových arénach alebo v teple domova pri sledovaní výkonov našich hokejových hrdinov, som konečne pochopil, že ide hlavne o šport, ktorý ma vždy víťaza a porazeného, a že je dôležité naučiť sa nielen tešiť z výhry, ale aj uznať kvalitu súpera a prijať porážku. Každý zápas si treba hlavne užiť. S týmto poznaním sa teda hrdo radím do skupiny fanúšikov užívajúcich si každoročne hokejový sviatok bez ohľadu na výsledky, a to podľa možnosti priamo v mieste jeho konania. Neopísateľná atmosféra a všetko okolo človeka jednoducho pohltí a privedie zdravú závislosť.

Dvaja Jánošíkovia

Inak tomu nebolo ani počas tohtoročných MS v hokeji v Tampere a Rige. Po tesnej prehre v bratovražednom boji s Českom, rovnako smolnej hrdinskej bitke s Kanadou, oboch však ozdobených výbornými výkonmi našich chlapcov, a emotívnym víťazstvom nad domácimi Lotyšmi muselo byť srdce každého slovenského fanúšika naplnené hrdosťou. Toho terchovského však o čosi viac, keďže sa do uvedených bitiek zapojili hneď dvaja Jánošíkovia – jeden v obrane, druhý na prílbe brankára Hlavaja...

Pôvodne sa mi Riga zdala pomerne vzdialená a myslel som si, že tento rok zostanem len televíznym fanúšikom. Spomenuté okolnosti ale výrazne zmenili vnímanie vzdialenosti medzi Terchovou a metropolou Pobaltia a znovu vo mne prebudili neskrtnú túžbu byť tam. Aspoň na jeden zápas. Ten s Lotyšskom som sledoval v rodinnej športovej svätyni (záhradnom altánku s projektorom a veľkým plátnom vyzdobenom dresmi, šálami, vlajkami a inými nevyhnutnými inštrumentmi každého poriadneho fanúšika) s priateľmi naladenými na rovnakej frekvencii. Takže keď som po jeho skončení túto túžbu povedal nahlas, víťazná eufória neumožňovala vysloviť nesúhlas...

Najbližšie nás čakali zápasy so Švajčiarskom a Kazachstanom, pričom práve druhý spomenutý bol všeobecne vnímaný ako ten, ktorý môže rozhodnúť o postupe našich hokejistov do štvrtfinále. Zmena v systéme predaja lístkov, ktoré na rozdiel od predchádzajúcich rokov bolo možné kúpiť priamo na stránkach IIHF, čím prišlo k vyhnutiu sa astronomickým sumám u priekupníkov, umožnila priblížiť túžbu realite. A keďže aj naše milované a milujúce manželky majú pre tento druh závislosti pochopenie, vydali sme sa v stredu 17. mája 2023 s Michalom Kríštofikom a ďalšími dvoma kamarátmi zo Žiliny na cestu. Samozrejme, okrem dresov a šálov vybavení slovenskou vlajkou nesúcou meno našej rodnej obce. (Ďakujeme, Marián Zajac!)

Nesplnené pranie

Zohnať v danom čase letenky bolo utópiou, tak sme sa ten „kúsok“ cesty (cca 1 200 km) rozhodli prejsť autom. Inak, výborný spôsob, ako aspoň trochu spoznať cudzie krajiny. Hneď za hranicami (u našich poľských susedov) sme s istou dávkou frustrácie zistili, že diaľnice sa

Kamaráti na hokejovom tripe

pomerne rýchlo dajú vybudovať aj na niekoľkonásobne dlhšom úseku, ako je ten medzi Bratislavou a Košicami... Ku cti nám slúži aspoň skutočnosť, že na tých našich pár kilometroch nie je diaľnica tak zvlnená. A tiež pivo máme určite lepšie, o čom sme sa presvedčili po noci strávenej v hoteli v meste Suwalki, kúsok od litovských hraníc. Štvrtkové ráno nás privítalo v Litve, ktorá síce diaľnice len začína budovať, no prejazd krajinou bol napriek tomu plynulý. Malebné usadlosti, kde-tu narúšajúce jednoliatosť hladín žltých morí repky olejnej, dodávali našej ceste pocit uvoľnenia a pohody. Pochopili sme, prečo litovská vlajka kombinuje práve žltú, zelenú a červenú farbu. Asi po dvoch hodinách cesty repkové polia nahradili vysoké borovice, o ďalšiu polhodinu sme už prekročili hranicu s Lotyšskom.

Do Rigy sme dorazili približne o 13.30 miestneho času, čiže len pár hodín pred zápasom so Švajčiarskom. Svetový šampionát tu pripomínal maskot Spiky a vlajky zúčastnených krajín umiestnené na stĺpoch pouličných lúčok. Inak však mesto hokejom príliš nežilo. Predzápasový čas sme využili na prechádzku jeho historickým centrom plným stredovekých úzkych uličiek, elegantných meštianskych domov či zachovalých kostolov. Riga je svetoznáma svojou secesnou architektúrou, vďaka ktorej je, podobne ako prvok Terchovská muzika, zapísaná do svetového zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva ľudstva UNESCO. Autorom viacerých budov je napríklad aj architektonický guru Eisenstein. Po výdatnej večeri, pozostávajúcej z miestnych špecialít, sme sa síce s plnými žalúdkami, ale hladní po víťazstve presunuli do Riga Arény.

Moderná hala s kapacitou 10 500 divákov nás očarila. Rovnako ako fanzóna pred ňou, vybavená veľkoplošnými obrazovkami, ponúkajúca rôzne druhy občerstvenia a hokejovej zábavy, zaplnená hŕmami hokejových fanatikov z rôznych častí nášho kontinentu pohybujúcich sa v svižnom rytme tónov miestnej rockovej kapely. Znovu sme však museli konštatovať, že ten tmavý, chuťovo nevýrazný mok bez smotanovo bielej peny sa našmu lahodnému pivku podobá len s veľkou dávkou fantázie. To sme ale ešte netušili, že trpkějšíu príchuť bude mať ďalšia prehra našich chlapcov po opätovne výbornom výkone. Zobrali sme to však športovo a pri priateľskej oslave s fanúšikmi súperu sa nám dokonca podarilo ukoristiť suveníry v podobe šiltovky v helvétskych farbách. Rozlúčili sme sa s tým, že sa uvidíme vo finále. Ako vieme, ani nám, ani im sa toto pranie nespĺnilo...

Spoznávanie Rigy

Keďže ďalší zápas našich hokejistov sa hral v piatok o 20.20 miestneho času, rozhodli sme sa spoznať Rigu trochu bližšie. V čarovnom historickom centre sme našli hneď niekoľko pozoruhodných budov. Traja bratia – tri domy postavené v rôznych obdobiach a v rôznom štýle, Mačací dom s vtipným príbehom a sochou mačky na vrchu, či Dom čiernych hláv – krásny objekt s fascinujúco zdobenou fasádou. Najkrajší výhľad

sme si užili z najvyššej budovy v meste – Kostola sv. Petra. Tento chrám bol v minulosti viackrát zrekonštruovaný. Osemkrát do neho udrhel blesk, niekoľko ráz zhorel, bol tvrdo zbombardovaný po druhej svetovej vojne. Kedysi bol ešte vyšší, dnes sa pýši 123 metrov vysokou vežou, z ktorej sa ponúka pohľadnicový výhľad na Rigu. Možno odtiaľ pozorovať aj 595 metrov dlhý lanový most zavesený na rieke Daugava, ktorý je jedným z piatich mostov na tejto rieke. Dokonca sme v ňom našli spojenie s domovinou, keďže koncepčne vychádzal z Mostu SNP v Bratislave. Vôňa Baltského mora nás potom doviedla na jednu z najkrajších pláží, nachádzajúcu sa asi 20 kilometrov od centra Rigy v malebnom mestečku Jurmala. Osemstupňová morská voda nás, chlapcov s plaveckými schopnosťami nadobudnutými v mladosti vo Vrátnanke, nemohla nijako prekvapiť, a tak sme si osviežujúci kúpeľ na prekvapenie miestnych, odetých ešte v zimných bundách, užili s Michalom plnými dúškami...

O rok v Ostrave

Po fantastickom neskorom obede na rižskom centrálnom trhu, ktorý je inak jedným z najväčších trhov v Európe a ktorému dominuje päť zeppelinových hangárov preplnených syrom, rybami, údeným mäsom, medom, čerstvým ovocím, zeleninou a množstvom vynikajúcich sezónnych produktov, sme – dúfajúc vo víťazstvo – zamierili opäť do Riga Arény. Eufóriu však zas vystriedalo sklamanie. Väčšmi ako studená morská voda nás totiž schladila krutá (ale zrejme zaslúžená) prehra s Kazachstanom, ktorá sa v konečnom účtovaní ukázala ako rozhodujúca z hľadiska postupových štvrtfinálových ambícií.

Chlapcom sme napriek tomu poďakovali mohutným potleskom a povzbudili ich do ďalších zápasov, ktoré, ako sa ukázalo, boli sice víťazné, ale bez túžobnej účasti vo vyradovacích bojoch. Nevadí. „Vidíme“ sa o rok v Ostrave!

Zľava: Michal Krištofík, Martin Dikoš

Martin Dikoš

FOTOARCHÍV autora

Vo funzóně s Helvétmi.

Terchová v Rige

Lukáš Cingel s dresom Komety.

Lukáš Cingel prestúpil do Komety Brno

Šestočné pôsobenie v drese Mountfieldu Hradec Králové ukončil Lukáš Cingel vicemajstrovskou sezónou, čo je historické umiestnenie hokejistov z mesta pod Bielou vežou. Hoci v dramatickej finálovej sérii proti oceliarom z Třinca nenastupoval kvôli zraneniu ruky, Lukášov podiel na úspešnej sezóne je nespochybniteľný. Už predtým sa však vedelo, že náš terchovský rodák bude po sezóne meniť dres a zamieri do HC Kometa Brno.

V Hradci Králové si Lukáš Cingel vybudoval rešpektovanú pozíciu, čo dokumentujú aj slová generálneho manažéra klubu Aleša Kmoníčka: „Lukáš patril k najstabilnejším a najlepším hráčom nášho mužstva po celú dobu pôsobenia v Hradci. Zanechal tu silnú stopu a bol pri najväčších športových úspechoch. Chceme sa mu v mene celej organizácie poďakovať za pôsobenie u nás a popriať Lukášovi i rodine do budúcnosti veľa šťastia a pevné zdravie.“

Tridsaťjedenročný odchovanec žilinského hokeja mieri do modro-bieleho dresu Komety spolu s ďalším slovenským hokejistom Tomášom Marcinkom. Brno pred sezónou zbrojí a avizuje návrat na popredné priečky, čo podľa Lukášových slov znamená ďalšiu motiváciu. „Zmeniť pôsobisko po šiestich rokoch nebolo ľahké, ale keď sa ozvalo Brno, tak to pre mňa predstavovalo veľkú výzvu. Kometa má výborných fanúšikov, ktorí vedia vytvoriť skvelú atmosféru. Teším sa, že spoznám nových ľudí a zároveň budem aj bližšie k domovu a rodine na Slovensku.“

Uvedené slová zazneli z úst Lukáša Cingela pre klubové médiá pri predstavovaní novej posily. Veríme, že pôsobenie v metropole južnej Moravy bude pre skúseného útočníka úspešné a želáme mu, aby s Kometou doletel až na český hokejový vrchol.

Marián Zajac
FOTOARCHÍV HC Kometa Brno

Martin Dendis sa stal reprezentačným trénerom

Náš rodák bude viesť reprezentáciu Slovenska v kategórii 18-ročných hokejistov. Rozhodol o tom Výkonný výbor Slovenského zväzu ľadového hokeja (SZLH), ktorý schválil nominácie na zloženie všetkých mládežníckych kategórií. Túto informáciu priniesol medzi novinárov prezident SZLH Miroslav Šatan, ktorý okrem iného o 31-ročnom trénerovi povedal: „Martin Dendis je veľmi mladý, ale má dlhoročné skúsenosti. Vnímate to ako nový vietor. Verím, že zúročí skúsenosti, ktoré nabral vo Švédsku.“

Pripomeňme, že Martin dlhodobo pôsobil vo Švédsku, kde začínal v mládežníckych kategóriách klubu Linköping HC. Minulú sezónu pôsobil už aj v pozícii asistenta v tíme mužov AIK Štokholm. Tento rok v apríli bol súčasťou realizačného tímu do 20 rokov na domácom Turnaji piatich krajín v Poprade. Pre Martina Dendisa a jeho realizačný tím sa tak začína trénerská reprezentačná kapitola, do ktorej mu v mene hokejových fanúšikov spod Rozsutca prajeme veľa zdravia, šťastia a víťazstiev.

Martin Dendis počas zápasu

-zaj-
FOTOARCHÍV Martin Dendis

Tabuľkový servis futbalovej sezóny 2022/2023

III. DOXXbet trieda (muži)

	Klub	Z	V	R	P	Skóre	B
1	TJ Rozvoj Mojš	22	16	2	4	57:27	50
2	TJ Partizán Súľov	22	15	4	3	54:24	49
3	FK Terchová	22	14	1	7	71:36	43
4	TJ Hviezda Zádubnie	22	11	6	5	55:40	39
5	FK FATRAN – Dolná Tižina	22	12	2	8	63:41	38
6	ŠK Dolný Hričov	22	9	3	10	46:44	30
7	TJ ŠK Podhorie	22	8	3	11	31:52	27
8	TJ Divina	22	7	2	13	52:64	23
9	TJ Babkov	22	6	5	11	37:50	23
10	FK Trnové	22	5	5	12	34:43	20
11	ŠK Lietava	22	4	6	12	24:58	18
12	TJ Fatran Krasňany	22	5	1	16	31:76	16

II. MIRAGE trieda starší žiaci

	Klub	Z	V	R	P	Skóre	B
1	OFK Hôrky	26	25	1	0	265:6	76
2	TJ ŠK Podhorie	26	18	2	6	135:52	56
3	OŠK Kamenná Poruba	26	16	7	3	108:30	55
4	1. KŠK Žilina	26	17	4	5	102:33	55
5	TJ Tatran Bytčica	26	15	5	6	111:38	50
6	ŠK Lietava	26	15	2	9	93:71	47
7	TJ Fatran Krasňany	26	12	6	8	91:43	42
8	OFK Ovčiarско	26	11	3	12	92:91	36
9	FK Terchová	26	10	2	14	56:62	32
10	ŠK Štiavnik	26	9	1	16	75:132	28
11	FK FATRAN – Dolná Tižina	26	7	0	19	42:93	21
12	TJ Divina	26	6	2	18	41:140	20
13	TJ Považský Chlmec	26	2	1	23	9:225	7
14	TJ Babkov	26	1	0	25	12:216	3

I. trieda dorast

	Klub	Z	V	R	P	Skóre	B
1	OŠK Rosina	20	15	3	2	75:17	48
2	TJ ŠK Podhorie	20	13	4	3	80:36	43
3	TJ Beskyd Svrčinovec	21	12	2	7	45:32	38
4	TJ Tatran Bytčica	21	11	2	8	81:47	35
5	TJ Zbyňov	20	9	6	5	35:29	33
6	TJ Tatran Oščadnica	20	8	5	7	66:41	29
7	FK Trnové	20	9	2	9	46:44	29
8	FK Terchová	20	7	2	11	40:54	23
9	OŠK Kamenná Poruba	20	5	4	11	43:63	19
10	OFK Ovčiarско	20	5	2	13	30:54	17
11	TJ Fatran Krasňany	20	1	0	19	18:142	3

I. MIRAGE trieda mladší žiaci skupina A

	Klub	Z	V	R	P	Skóre	B
1	TJ Fatran Varín	18	16	0	2	126:18	48
2	TJ Stráža	18	16	0	2	99:28	48
3	1.KŠK Žilina	18	12	2	4	107:44	38
4	FK Terchová	18	10	1	7	82:27	31
5	TJ Hviezda Zádubnie	18	7	2	9	54:62	23
6	FK FATRAN – Dolná Tižina	18	7	1	10	53:59	22
7	Futbalová akadémia UNITED Nededza-Kotrčina Lúčka-Gbetany B	18	7	1	10	61:60	22
8	OFK Teplička nad Váhom	18	6	0	12	69:80	18
9	OŠK Rosina B	18	5	1	12	46:85	16
10	TJ POVAŽAN Nezbudská Lúčka	18	0	0	18	8:212	0

VARÍNSKA
— TLAČIAREŇ —

TLAČ S PRÍBEHOM

WWW.VARINSKATLACIAREN.SK

Vrátňa
FREE TIME ZONE

NEDEL'A
25.06.2023

POZVÁNKA
Dovoľujeme si
vás pozvať
na

INFORMÁCIE
0904 367 434,
0903 624 292,
EMAIL:
chatanagruni@gmail.com
castr@1809@gmail.com

DĹŽKA TRATE: 4000 M
PŘEVÝŠENIE: 846 M
ŠTART: 614 M.N.M.
CIEĽ: 1.460 M.N.M.

ŠTART - 10:00
URÁTŇA / STARÝ DVOR
CIEĽ - POLUDŇOVÝ GRŮŇ

UHLÁSENIE VÝSLEDKOV - CHATA NA GRŮNI

UPOZORNENIE! ŠTARTOVNÉ: 15 €

Registrácia na preteky na mieste + online na:

<https://casomierapt.com/event/21-rocnik-behu-na-poludnovy-grun/>

Mimoriadna odmena: 1500,- €
za prekonanie traťového rekordu.

FONIANA pre ZUZANU

16. 06. 2023 HLOHOVEC
17. 06. 2023 TERCHOVÁ
23. 06. 2023 PREŠOV
24. 06. 2023 NITRA
30. 06. 2023 BANSKÁ ŠTIAVNICA
18. 08. 2023 MARTIN
19. 08. 2023 BRATISLAVA - RAČA
20. 08. 2023 TREŇČIN
25. 08. 2023 MYJAVA
26. 08. 2023 NOVÉ ZÁMKY

PODJIATIE PRESUNUTÉ NA 02.07.2023

KANDRÁČOVCI & KOLLÁROVCI

JEDINÝ SPOLOČNÝ MEGAKONCERT
V TERCHOVEJ
12. august 2023

ticketportal

Medzinárodné stretnutie
ZBOJNÍKOV

TERCHOVÁ
AMFITEÁTER

25 - 26.8. 2023
piatok - sobota

KALI

Helenine oči

TRIBLÄTANKA

Peter Bič Project

Adam Durica

Sokoly

Gipsy Cave

Drišlak | Ploštin Punk | Funny Fellows
www.stretnutiezbjnikov.sk

VSTUPENKY NA [ticketportal](http://ticketportal.com)